

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN PENTRU SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

Apare la 10 a fie-cărei luni.

DIRECTOR: Dr. CORN. DIACONOVICH.

Anul I.

Sibiu, 10 Decembre 1899.

Nr. 12.

La finea anului.

Cu fascicolul de față se încheiă primul an al „Revistei Economice“.

Timpul trecut dela cea d'întâiă aparițiune a acestei reviste este deci cu mult mai scurt, decât să ne putem da seamă deja astăzi de *resultatele* primei noastre încercări pe terenul literaturii periodice în ramul economiei. Cu toate aceste credem, că putem constata deja acum, după expirarea primului an, că Delegațiunea exmisă de conferența Directorilor de bancă din Iunie 1898, prin înființarea „Revistei Economice“, a creat un organ publicistic, care corespunde unei trebuințe reale în desvoltarea organizațiunii noastre economice, și săvârșește o lucrare folositoare pentru înaintarea poporului nostru.

Nu încape îndoială, că această revistă nu a atins până acum nivelul, la care Delegațiunea spera, că o va pute ridica. În deosebi nu s'au realizat speranțele basate pe presupunerea, că cercurile conducătoare ale institutelor noastre economice se vor folosi de prilejul ce li se oferă prin această revistă, de a comunica în cōloanele ei experiențele lor bogate și vederile lor referitoare la *administrarea* și desvoltarea rațională a institutelor noastre economice. De asemenea a trebuit să ne convingem, că și pe terenul *techniceii* economice suntem cu mult mai seraci în puteri destoinice decum credeam.

Între asemenea împrejurări redacțiunea revistei a putut aduna în jurul său numai un grup preste aşteptare mic de colaboratori, și a fost nevoită să treacă preste greutatea începutului cu un sucurs preste măsură modest.

Cu toate aceste credem, că s'a făcut un bun început. Reserva, cu care „Revista Economică“ a fost primită la prima ei aparițiune, în decursul anului a dat loc unui interes din și în și mai viu, și cu toate că presa noastră, în avitica ei aversiune contra realității cifrelor, a trecut preste lucrarea noastră cu adencă tăcere, — cercul cetitorilor „Revistei Economice“ s'a lătit tot mai mult, încât numărul abonaților ei astăzi este cu 50% mai mare decum se preliminarase.

Acest progres este o viuă încurajare pentru continuarea lucrării începute de Delegațiunea Băncilor, și ne întăresce în speranța, că precum interesul publicului cetitor este în continuă creștere, tot astfel se va desvolta cu timpul și zelul cercurilor conducătoare ale institutelor noastre financiare pentru conlucrarea lor și pe teren literar la desvoltarea institutelor puse sub administrațiunea lor.

Împrejurarea, că „Revista Economică“, conform unui concludus al Delegațiunii, cu începerea anului nou va purta în fruntea sa numele institutelor, cari — primind conclusele enunțate în conferința Directorilor de bancă din Iunie 1898 — o susțin, și astfel va lua caracterul unui organ oficial al marei majorități a băncilor noastre, — sperăm că va fi un nou indemn pentru a inrola în jurul ei toate puterile competente și chiermate de a conlucra la perfecționarea organizațiunii noastre economice.

Sciind că numai bucurându-ne de acest concurs vom pute corespunde aşteptărilor legate de înființarea „Revistei economice“, și că lucrarea noastră numai astfel va pute produce rezultate reale, ne folosim și de ocasiunea încheiării primului an, pentru a adresa cercurilor competente din nou un călduros apel: ca cu bogatele lor cunoscințe și experințe să inavuțească lucrarea începută de „Revista Economică“.

Ridicarea scontului.

Situațiunea grea financiară, care începând de vr'o 3 ani apasă tot mai tare asupra Europei, a făcut pe economiști să nu se mai mulțamească cu legea cunoscută, după care dobânda capitalelor, ca și prețul altor bunuri economice, depinde de ofertă și cerere, ci să caute din nou: cari factori influențează asupra mișcării dobânzii.

O reprivire asupra celor 3 decenii din urmă ne arată o tendință continuă spre reducere a dobânzilor, și această stare corespundea pe deplin așteptărilor economiștilor, că cu progresul în cultură, dobânzile vor scăde lent dar continuu.

Deja pe la mijlocul secolului acesta, socialistul Proudhon prevestea dispariția totală a dobânzilor, prezentând în Iulie 1848 adunării naționale un plan financiar, care proclama „*gratuité du crédit*“, și înființând în 1849 o bancă poporală, carea să împrumute capitale fără alte interese decât pe lângă restituirea speșelor de administrare. Încercarea a ramas fără vr'un rezultat.

Casul este cu toate acestea destul de semnificativ, pentru a scoate la iveală diferența între atunci și acum. Prin urmare scrutarea după cauzele, cari au produs această întorsătură a dobânzilor merită toată atențiunea.

Când se vorbește despre ridicarea sau scăderea dobânzilor, se înțelege la locul prim scontul marilor piețe comerciale, pentru-că el este mai expus fluctuațiunilor decât procentul dela ori-ce alte împrumuturi, și numai apoi vin schimbările de curs ale efectelor de stat și scrisurilor fonciare.

Scontul (discontul) adecă procentul cu care băncile de stat — cari totdeauna sunt normative pentru afacerile financiare, — escontează cambiile cu durată scurtă, variază la anumite intervale, adecă nu se schimbă în tot momentul, și influențează direct numai asupra capitalelor ce se oferă pentru folosire. Fluctuațiunile de curs ale bonurilor și fondurilor de stat însă variază mai rapid, dar pentru aceea diferențele între 2 intervale vecine sunt cu mult mai neînsemnate.

Se scie în genere că valoarea unei obligațiuni, a unei cambii, a unei hârtii de stat sau private, depinde de bonitatea

debitorului și de durată, adecă timpul cât are să circuleze până la rescumpărare, iar când este vorba de plasare, mai vine în considerare și al treilea factor: capitalul disponibil. Deși s'ar păré că acești 3 factori decid definitiv asupra dobândilor, trebuie recunoscut, că în praxă sunt încă foarte multe împrejurări, unele poate de puțină importanță la prima vedere, dar cari contribue în măsură destul de însemnată asupra mișcării dobândilor.

Cel d'ântâi economist, care a prevestit încă din 1894 întorsătura, ce vor lua dobândile în cel mai apropiat timp pentru Francia, a fost Paul Leroy-Beaulieu. Ca cel mai evident simptom a privit el cererile statelor pentru acoperirea deficitelor. Împrumuturile acestea aveau un caracter mai mult consumptiv, căci capitalele absorbite cu chipul acesta se de trăgeau dela aceia, cari voiau să le întrebuințeze productiv.

Tot el observă că formațiunea de capitale arată deosebiri față de trecut și, că mai ales spiritul de păstrare se reduce. Această reducere o privesce el ca urmare a scăderii venitelor, care iarăși este a se atribui conversiunii împrumuturilor de stat și aproape a tuturor societăților mari pe acțiuni; în fine că venitele nu țin pas cu scumpirea articolilor agricoli, industriali și comerciali.

El a dat observațiunilor sale următoarea explicație: Capitalele esistente se folosesc mai ântâiu la cele mai necesare și mai rentabile trebuințe, și numai după aceea, dacă rămân capitale disponibile, se plasează și în întreprinderi mai puțin rentabile; s. e. după inventarea locomotivei și introducerea căilor ferate ca mijloc de comunicațiune s'a construit în Francia mai ântâiu calea ferată cea mai necesară și mai rentabilă. Numai mai târziu, crescând averea națională, s'a destinat capitalul esistent pentru linii mai secundare și locale, a căror rentabilitate a fost mai mică. Astfel rentabilitatea capitalului în general s'a redus, de oare-ce și capitalele plasate în linia principală au trebuit să se mulțamească cu bonificație în aceeaș măsură, ceea-ce se face evident prin urcarea cursului acțiunilor dela liniile principale.

Dacă mai târziu prin invențiuni sau descoperiri noue se dă iarăși ocaziune a plasa capitalul mai avantajios, adecă cu dobândă mai mare, cursul acțiunilor se reduce în proporție

cu beneficiul. Deci productivitatea capitalului este cauza do-
bânđii.

Privind acum la situațiunea ce dominează în present, toate
centrele financiare dătătoare de ton din Europa, ne vine să ne
întrebăm, dacă nu cumva au drept acei economiști, cari susțin
că epoca de aur a scontului a trecut și curând nu se va
mai întoarce. Ne mângăem însă cu speranța, că profetiile lui
Leroy-Beaulieu, se vor adeveri și în privința aceasta, și ridi-
carea dobânđilor va avé numai o durată trecătoare și în cu-
rând vom ajunge iar acolo, unde s'a întrerupt mersul în jos
al dobânđilor.

Nu întreagă Europa suferé egal de această scumpete a
numărariului. Direct atinse de această lipsă de bani sunt nu-
mai Germania, Anglia și România, celelalte state, cari le-au
urmat cu ridicarea scontului au făcut'o mai mult din motive
tehnice, pentru a nu-și periclita stabilitatea valutei. Estinderea
răului asupra Europei întregi este o urmare a comunicațiunei
repeđi. Singură Francia susține încă scontul la 3%. Celelalte
piețe europene l-au urcat aproape în acelaș timp, și anume:
Londra la 5%, Berlin, Petersburg și Viena la 6%, Elveția la
5½%, Bruxela la 4% și București la 8%.

Mersul progresiv al scontului se invederează mai bine din
comparațiunea scontului mijlociu de pe 2 ani:

	1896	1898
Londra	2.52	3.24
Paris	2.—	2.21
Viena	4.09	4.17
Berlin	3.66	4.27
Bruxela	2.85	3.04
Petersburg	5.—	6.01

Anglia. Banca Angliei ca să poată satisface cererilor private
de capital, de altă parte ca să preîntimpine pregătirile pentru
resboiu, și cu considerare la împrejurarea, că va trebui să ab-
dică pe un timp oare-care de cel puțin 8 mil. funți sterlingi,
cari ar fi intrat în ½ an din minele sud-africane, a recurs la
mijlocul ce-i stă la dispoziție de a ridica scontul și prin aceasta
a calma înaintările de cambii. Banca englesă scie foarte bine,

că corabia sosită pe la finea lui Octobrie cu aur din țara Cap va fi pentru un timp mai îndelungat ultimul transport de aur din Africa sudică. Din contră expedarea de aur la țara Cap va crește, și pe lângă aceasta mai vin cererile pentru recolta bumbacului din Egipt și America sudică, apoi probabilitatea că vor sosi și din Indii cereri de aur, și în fine planul Angliei de a construi o linie ferată dealungul Africei. Aurul ce mai intră din afară, este numai de puțină însemnătate în raport cu pretensiunile, ce se fac băncii. În vederea acestora se poate privi situațiunea de mulțămitoare, dacă scontul de 5% va fi suficient pentru câteva luni.*)

Germania. Avântul ce l'a luat industria germană în anii din urmă, întrece ori-ce progrese realizate de alte state. Anglia privesce îngrijată de viitorul industriei sale la rivala de pe continent, căci deși Anglia avea în 1897 încă cel mai mare export, de 294 mil. funți sterlingi, iar Germania ocupa abia locul al treilea cu 197 mil. funți sterlingi, totuși asemănând aceste cifre cu datele de pe anul 1891, aflăm enormul progres al Germaniei. Atunci exportul Angliei era de 309 mil. funți sterlingi, iar al Germaniei abia de 21 mil. funți. Singură producțiunea cărbunilor de piatră a crescut din 1883—1897 dela 56 la 91 mil. tone, iar producțiunea ferului s'a ridicat dela 3·6 mil. t. în 1884, la 6·9 mil. t. în 1897.

Banca germană însă n'a putut ține pas cu acest progres abnormal al industriei imperiului, ci a încheiat an de an cu o reducere a rezervei metalice de aur și cu un spor al notelor în circulațiune și al depositelor.

Privind anul 1895, ca începutul marelui epoci industriale, și făcând o asemănare cu anul 1899, aflăm următoarea mișcare :

la 30 Septembrie 1895	avea rezervă metal.	914·52 mil. Mărci
„ 30 „ 1899	„ „	numai 686·69 „ „

deci o reducere din 1895 până în 1899 de 227·83 mil. Mărci, ceea-ce este egal cu un pătrar din întreaga acoperire.

Circulațiunea notelor de bancă și a depositelor arată o mișcare cu totul contrară :

*) În 30 Nov. c. banca Angliei a ridicat deja scontul la 6%.

Nota aut.

la 30 Septembrie 1895 erau în circulațiune note de 1282·76 mil. M.
 „ 30 „ 1899 „ „ „ „ „ 1382·73 „ „
 deci din 1895 până în 1899 o creștere de 99·97 mil.M.,
 iar depozitele au crescut dela

442·53 mil. Mărci, cât făceau la 30 Septembrie 1895, la
483·01 „ „ „ „ „ 30 „ 1899,
 cu 40·48 mil. Mărci.

Deci banca germană are note în circulațiune de 1382·73 mil. M.
 și depozite de 483·01 „ „
 în total datorii scadente în tot momentul de 1865·74 mil.M.,
 iar stok metalic ca acoperire în aur, circa 400— „ „
 pentru că din cele 686 mil. Mărci vr'o 280 mil. Mărci sânt
 argint. De aci rezultă că banca imperială germană are un
 stok metalic de abia 21·4 procente. Această relațiune de aco-
 perire nu numai că este cea mai rea dela toate institutele
 de natura aceasta din lume, ci însemnează chiar o stare in-
 suportabilă pentru un institut de rangul băncii imperiale ger-
 mane, și pentru un teritoriu economic de importanța imperiului
 german. Numai creditului mare, de care se bucură valuta
 germană, banca imperială însăși, precum și mijloacelor de care
 dispune statul, este a se mulțami efectul relativ neînsemnat
 asupra opiniunii publice, care s'ar resbuna aiurea amar.

Cât au crescut pretensiunile circulațiunii față de banca
 germană arată o comparațiune a altor date din anii amintiți
 de observațiune:

la 30 Septembrie 1895 făcea escontul de cambii 732·52 mil. Mărci
 „ 30 „ 1899 „ „ „ „ „ 1127·36 „ „
 deci o creștere din 1895 până în 1899 de 394·84 mil. Mărci
 sau 54 procente, o cifră care n'o presentă nici o altă bancă
 de emisiune din lume.

Cu considerare la această situațiune financiară a băncii
 imperiale, nu ne poate prinde mirarea, dacă institutul de emi-
 siune este atât de simțitor la cea mai mică încordare, și caută
 prin apăsarea șurubului de discount să pună stavilă iuțelii esa-
 gerate în învêrtirea mașinăriei. Aplicarea la timp și cu pri-
 ceperă a acestui mijloc poate produce un prisos de capitale
 disponibile.

Deja din nou se discută în Berlin, dacă nu va fi silită banca să ridice scontul și peste 6%, — un lucru pe care nu l'a făcut de când există.

Francia. Până acum singură banca Franciei de pe întreg continentul a putut susține scontul vechiu de 3% neurcat, deși Francia e pe cale de dezvoltare economică continuă și nu neglijează nimic pentru dezvoltarea industriei și comerțului. Capitalurile franceze se transformă în colonii în tot atâtea izvoare de venit; linii ferate, porturi, plantațiuni, etc., sînt obiectul îngrijirii patriei mame.

Cu toate acestea progresele Republicei nu sînt mai mult ca normale și nu recerjertfe imposibile; deci cererile la banca franceză nu arată diferențele colosale ale celei din Germania. Din contră banca Franciei dispunea, pe timpul când toate celelalte bănci s'au vădut silită a ridica scontul, de un stok metalic de aur de nu mai puțin ca 76½ milioane funți sterlingi.

Iată sumarul băncii franceze la 16 Novembre crt.

Reserva în aur 1887·92 milioane fcs.

„ „ argint 1170·85 „ „

Reservă totală . 3058·77 milioane fcs.,

iar notele din circulațiune fac 3944·8 milioane fcs., deci raportul este de 77·87 procente. Cambiile de portfel fac 1072·7 m. fcs.

În câteva rënduri s'a ventilat deja chestia în acest timp scurt, dacă n'ar fi recomandabil a veni în ajutor băncii engleze, împrumutându-i câteva milioane funți de aur pe trei sau patru luni, de oare-ce se poate prevedé cu positivitate, că poate să se lipsească de o sumă oare-care, fără ca prin aceasta notele ei să fie esențial mai rău coperite. Francia veghiază jaluză asupra acestui stok metalic, pe care'l privesce și ca o rezervă pentru cas de resboiu. Motive tehnice pot aduce cu sine ridicarea scontului și la banca Franciei.

Austro-Ungaria, nici nu se pregătesce de resboiu ca Anglia, nici n'are la activul său din timpul recent o expansiune industrială imensă ca Germania, și totuși are un scont de 6%. Nu este acesta primul cas când consiliul băncii austro-ungare a acceptat scontul de 6%, deși de 27 ani, adecă dela crisa din 1873, nu l'am mai pomenit. Fiind însă politica etalonului de interese singurul ei mijloc pentru a împedeca conturbări mai adēnci în

întreaga circulațiune, s'a impus de sine ridicarea procentului pentru escont, căci banca națională este datoare să pârșească cu toată puterea pentru stabilitatea valutei. Prin aceasta se scutesce creditul public și valoarea efectelor noastre, în cari e plasată o parte atât de însemnată din economiile poporului.

Așa dar la noi ridicarea scontului nu este motivată atât cu cereri mari în întreprinderi industriale și comerciale sau prin o recoltă slabă. Progresele făcute de Austro-Ungaria încă s'au mișcat între margini mai înguste, fie că băncile din lipsa spiritului necesar de întreprindere nu dau concursul recerut industriei și comerțului, fie că între aceste branșe, cari ar trebui să caute reciproc apropierea, există numai un slab contact. Între industriile cultivate în monarhie, locul prim îl ocupă industria textilă; în timpul mai nou s'a dezvoltat o mare activitate în zidirea de edificii, întreprinderi de gaz, apă și comunicațiune. Capitala Ungariei singură a investit în edificii 250 mil. fiorini în cei din urmă 10 ani.

Situația Băncii naționale cu 31 Octobře 1899 conține 368·6 mil. fiorini [stok] metalic de aur, față de 736·4 mil. fl. note de bancă în circulațiune, din cari numai 14·1 mil. fl. supuse la dare, pe când în anul trecut erau la aceeaș epocă 40 mil. fiorini note supuse la dare în circulațiune.

Escontul de cambii la 31 Octobře 1899 era de 234·4 mil. fiorini, cu 8 mil. fiorini mai mic decât în 1898, deci starea băncii austro-ungare este mai favorabilă acum ca în anul expirat.

Ori cât de grea ar fi povara unui etalon de 6% la escont, trebuie să o purtăm câteva luni pentru a apĕra basa întregii noastre circulațiuni economice.

După această ridicare a scontului la bancă, mulți așteaptă ridicarea etalonului la depozite (depuneri spre fructificare). Administrațiunile băncilor austriace s'au arĕtat dispuse a se conforma acestei dorințe a deponentilor, ca să nu li se detragă sume însemnate pentru altă întrebuițare mai rentabilă.

Pentru a inveda că aceste temeri erau întemeiate dăm aci câteva date, ce s'au publicat în zilele acestea despre mișcarea depositelor în luna Octobře a. c. la cele mai mari casse de păstrare austriace:

	<i>Depozite</i>	<i>Ridicări</i>
	<i>florini</i>	
Prima cassă de păstrare austriacă	4.062,607	5.996,492
Cassa de păstrare bohemă în Praga	904,797	2.532,016
Prima cassă de păstrare moravă în Brünn	412,905	530,144
Cassa de păstrare generală în Linz	479,178	680,545
Cassa de păstrare din Salzburg	469,686	1.030,416
Cassa de păstrare din Carintia în Klagenfurt	258,581	377,910
Cassa de păstrare din Carniolia, Laibach	294,514	571,048
Total	6.882,268	11.718,571

Înainte cu câți-va ani erau îngrămădite cassele de păstrare din Austria cu depozite, de aceea încă în 1896 au redus procentul așa, că cel mai mare etalon a rămas 3%. Dar abia se făcuse această reducere, când se și observă tendința contrară a dobândșilor; urmarea a fost că depozitele nu s'au mai sporit ca până atunci.

Este constatat că îndemnul de economisare lipsesce, dacă nu se oferă deponenților un procent amăsurat timpului; de altă parte este o datorie cardinală a casselor de păstrare să stimuleze la economisare.

România se află într'o situație financiară foarte îngrijitoare. Singură ridicarea discountului pe piețele mari are urmări destul de grave pentru o țară agricolă, avisată la capitale straine. Dar dacă vom adaoge criza agricolă provenită din recolta slabă a grâului în anul acesta, care figură în bilanțul anului 1898 cu 241 mil. franci, adică 85% din întreg exportul, dacă vom considera că România se află în mijlocul conversiunii datoriei publice și în ajunul contractării unui nou împrumut*), aspectul ce ni se presintă este și mai îngrijitor. Vine apoi împrejurarea, că țara este inundată cu articoli industriali străini cari nu se trec, căci consumenții neavând ce vinde, se lipsesc și de cele mai necesare obiecte. Terminele de plată pentru marfă trebuesc ținute, sau falimentul e gata.

Se impută Băncii naționale a României, că într'o astfel de situație n'a aflat alt lucru mai potrivit decât ridicarea scontului până la 8% și pentru avansuri 9%, ceea-ce mulți cred că va contribui la înăsprirea situațiunii; iar guvernului,

*) Guvernul român a contractat deja un împrumut de 175 mil. franci în bonuri de tezaur de 5% pe timp de 5 ani și pe cursul de 95 cu un consorțiu de bănci și bancheri din Germania, Franția și câte-va firme din România. Aceste bonuri se vor emite în Germania, Franția, Belgia, Olanda și România.

că cu bonurile de tezaur emise în sumă de câte-vazeci de milioane lei a absorbit numărariul din piață în dauna comerțului.

Banca națională își motivează procedura cu aceea, că este dator să apere stabilitatea valutei și trebuie să susțină neștirbită situația monetară, iar plângerea contra guvernului pare a fi neîntemeiată, deoarece-ce toate bonurile de tezaur sunt plasate în străinătate, afară de 4 milioane, cari se găsesc la banca națională reprezentând 20% din capitalul și fondul de rezervă al aceleia în conformitate cu statutele băncii.*)

Banca națională a ridicat scontul mai întâi la 7%, dar vădând că rezerva metalică scade în continuu, iar portofoliul de cambii se sporesce, la 1/13 Octobrie c. a ridicat scontul și etalonul pentru avansuri încă cu 1% întreg.

Premia aurului a îndemnat pe unii comercianți străini să caute a scoate Băncii naționale aurul cu ori-ce preț. Au început să cumpere eftin bilete române în Viena și să le presinte Băncii naționale spre schimbare cu aur prin oamenii lor din București — un negoț acesta foarte rentabil. Acest negoț necinstit trebuie delăturat, pentru-că el contribuie în mare măsură la reducerea stokului de aur al băncii naționale.

Scăderea însemnată ce a suferit valuta română ne-o invederează următoarea tabelă de curs:

<i>Cecul costa la</i>	<i>29 Octobrie</i>	
	<i>1898</i>	<i>1899</i>
asupra Paris	99·85	104—
Londra	25·32	26·25
Berlin	123·66	128—
Viena	2·09 ⁷	2·16 ⁵

Cu toate acestea încă n'a izbucnit o crasă comercială în România, și se speră că va succede a întimpina toate calamitățile, fiind deja cele mai bune semne pentru o recoltă abundantă în anul viitor.

Dar până ce vom avé în piețele financiare iarăși referințe normale, vor trece, în cazul cel mai favorabil, încă câteva luni; de aceea cel mai cuminte lucru ce se poate aștepta dela băncile noastre este: să-și restrângă deocamdată afacerile.

I. Vătășan.

*) Veđi „Curierul Financiar“ Nr. 43 din a. c.

Întroducerea obligătoare a valutei de coroane.

Regularea valutei, decretată încă la anul 1892 prin articolul de lege XVII din 1892, a înaintat într'atâta, că legislațiunea a aflat timpul sosit pentru introducerea calculului obligator în valuta de coroane. Articolul de lege XXXVI din 1899 dispune, ca dela 1 Ianuarie 1900 încolo cassele și oficiile statului, precum și toate instituțiunile ce stau sub controlul special al unei autorități publice, să poarte registrele și să-și facă socotelile, în valuta de coroane. Persoane private, publicul, nu e obligat să calculeze în valuta de coroane, dar cum oficiile și publicul au multe daraveri între sine, acesta se va acomoda și va accepta și el — de voie, de nevoie — calculul cel nou ca și banii cei noi.

Valuta cea nouă poartă numirea de „valuta de coroane“; această numire însă se va folosi foarte rar, după-ce unitatea de monetă a acestei valute poartă însaș numele de „coroană“. Când avem de a face s. e. cu o sumă de 5 coroane (5 c), nu mai e de lipsă a se indica separat și valuta.

Valuta cea nouă deci nu e nici austriacă, nici ungară, ci simplu valută de coroane.

Cu 1 Ianuarie 1900 așadară încetează valuta austriacă. Trecerea dela aceasta la valuta de coroane nu va întimpina mari greutăți, putându-se face calculul prin o simplă duplicare a sumelor, de oare-ce 1 fiorin val. austr. e egal cu 2 coroane, un crucer cu doi fileri. Împrejurarea aceasta va contribui de sigur la încetățenirea grabnică a noiei valute.

Calculări mai complicate se ivesc la daraverile de plătit în franci, mărci, ruble, etc., adecă în monete străine. Astfel de daraveri însă ocură mai ales numai în comerțul cu străinătatea. Pentru înlesnirea calculării cu monete străine ministrul de finanțe a statorit proporțiunea de valoare a acelora față cu valuta de coroane, de asemenea a luat diferite dispozițiuni pentru inactivarea legii despre introducerea obligatorie a valutei de coroane.

După-ce atât legea amintită, cât și ordinațiunea ministrului de finanțe privitoare la inactivarea acelei legi, ating chestiuni, cari privesc de aproape publicul și mai ales băncile noastre,

credem a face un bun serviciu cetitorilor acestei reviste, dând în cele următoare însuș textul legii, precum și un extras din ordinațiunea ministrului de finanțe referitoare la executarea aceleia.

După-ce proporțiunea între valuta austriacă, în vigoare până acum, și între valuta de coroane, este atât de simplă, credem că unitatea de monetă mai mică a noiei valute nu va produce nici o schimbare în unitățile de prețuri ale mărfurilor.

Dintre monetele cele noi se pare, că filerul nu se va bucura de simpatie, necorespunzând nici unei valori din valuta veche. Puțină întrebuințare practică vor avé și monetele de nichel de 10 fileri, după-ce până acum nu am avut monete în valoare corespunzătoare. Tot cam așa va fi și cu piesele de 5 coroane. Mai multă circulație vor avé monetele de 2 și 20 fileri, cele de 1, 10 și 20 coroane.

După acestea lăsăm să urmeze textul legii și apoi un extras din ordinațiunea ministerială.

Articolul de lege XXXVI din 1899 despre introducerea obligatorie a calculului în valuta de coroane, despre regularea circulațiunii generale de monete și despre aplicarea valutei de coroane la relațiunile de drept.

(Sanționat la 21 Septembrie 1899. — Publicat în „Buletinul legilor țerii“ la 23 Septembrie 1899)

C A P I.

Despre introducerea obligatorie a valutei de coroane.

§. 1.

Valuta de coroane, satorită prin articolul de lege XVII din anul 1892, cu incepere dela 1 Ianuarie 1900 intră ca singura și exclusiva valută legală în locul valutei austriace, care se susținuse și mai departe conform dispozițiilor articolului de lege XVI din anul 1867, respective ale capitolului XII din articolul de lege XX din anul 1878 și ale articolului de lege XXIV din anul 1887.

§ 2.

Cu incepere dela 1 Ianuarie 1900 toate veniturile și cheltuielile statului, municipiilor și comunelor sunt a se satori în valuta de coroane, de asemenea socotelile tuturor casselor și oficiilor de stat, municipale și comunale sunt a se purta în această valută.

Această dispozițiune nu atinge regulamentele în vigoare cu privire la fixarea și plătirea competențelor de vamă. Socotelile privitoare la monopolul vămilor însă sunt a se purta în valuta de coroane.

§. 3.

Cu incepere dela 1 Ianuarie 1900 cărțile și socotelile corporațiilor, fundațiilor, reuniunilor, societăților, însoțirilor și institutelor, cari stau sub controlă specială publică ori servesc scopuri publice, sunt a se purta în valuta de coroane.

§. 4.

Autoritățile superioare sunt datoare a îngriji de executarea dispozițiilor cuprinse în §. 2 și 3 în cercul lor legal de competență.

Dispozițiunile privitoare la banca austro-ungară se cuprind în articolul de lege XXXVII din anul 1899, care vorbește despre prelungirea privilegiului băncii austro-ungare.

§. 5.

Dispozițiunile cuprinse în legile și ordinațiunile din vigoare și cari privesc valuta austriacă, cu incepere dela 1 Ianuarie 1900 sunt a se privi ca satorite în valuta de coroane, după cheia satorită în articolul de lege XVII din anul 1892, conform căreia e a se socoti un fiorin valuta austriacă cu 2 coroane și un crucer valuta austriacă cu doi fileri.

Dispozițiile cuprinse în legile și ordinațiunile din vigoare și cari privesc zloții rēi (pengő forint. Nota trad.) sau alte asemenea valori, al căror raport cu valuta austriacă e satorit în mod legal, sunt a se privi ca satorite în valuta de coroane conform rezultatului calculului indicat în alineea a doua din §. 15.

§. 6.

Cu incepere dela 1 Ianuarie 1900 în legi, ordinațiuni, statute, în dispozițiunile, decisiunile și publicațiunile autorităților și oficiilor publice, sumele de bani sunt a se satori numai în valuta de coroane.

Această dispozițiune nu se extinde și asupra acelor casuri, în cari e vorba despre o atare sumă, care este a se plăti conform dispozițiilor legii în vre-o altă monetă hotărîtă, sau în altă valută decât valuta de coroane, sau dacă guvernul concede anume satorirea sumei în altă valută decât valuta de coroane.

§. 7.

Cu incepere dela 1 Ianuarie 1900 în actele publice făcute înaintea judecătoriei sau notarului public, precum și în cele cu cuprins de natura dreptului privat, cari se dau despre sume de bani, de asemenea în toate hotărârile judecătorești, cari dictează amendă în sumă de bani, chiar și dacă arătarea sau actul respectiv a intrat înainte de 1 Ianuarie 1900, aceste sume de bani sunt a se exprima în valuta de coroane. Însă sumele de bani exprimate în valuta de coroane conform acestei dispozițiuni, pe baza cheiei satorite în §. 5, sunt a se exprima în același timp și în moneda sau valuta, în care acelea au fost exprimate originar, sau în care s'a satorit îndatorirea dela început.

Aceste dispozițiuni nu se aplică la sume de bani exprimate în astfel de monete sau valute, pentru cari monete și valute nu e satorit raportul

legal față de valuta de coroane, sau la acele sume de bani, cari sunt a se plăti conform dispozițiilor legii în vre-o monedă anumită sau în altă valută, decât cea legală.

CAP II.

Despre regularea circulațiunii generale de monete.

§. 8.

Monetele valutei de coroane, conform capacității lor de plată, statorită în lege, sunt a se primi la toate plătirile ce se fac în valută legală.

§. 9.

În locul monetelor valutei de coroane la toate plătirile sunt a se primi nelimitat piesele de argint de 1 florin valuta austriacă, socotind florinul de argint cu două coroane, până ce legislațiunea nu le va scoate din circulațiune. (§ 10 al articolului de lege XVII din anul 1892).

§. 10.

Dispozițiile §. 8 și 9 se extind și asupra monetelor corespunzătoare bătute în Austria, în înțelesul contractului (articolul de lege XVIII din anul 1892) încheiat între guvernul țerilor coroanei ungare și guvernul regatelor și țerilor reprezentate în senatul imperial cu privire la sistemul de monete și de bani.

§. 11.

Galbenii băuți ca monete comerciale pe basa § 2 și 3 ai articolului de lege VII din anul 1868, respective a §. 9 din articolul de lege XVII din anul 1892, nu au valoare de plată pentru a înlocui monetele valutei de coroane.

§. 12.

Ministrul de finanțe se autorisează, ca în conțelegere cu ministrul de comerț să poată opri cu valoare generală, sau pentru anumite părți ale țerilor coroanei ungare, a se da sau a se primi ca plată monete străine sau altfel de mijloace de plată străine.

Astfel de opreliște, care trebuie să se publice în foaia oficială, nu intră în vigoare înainte de a trece patru săptămâni, socotite dela ziua publicării.

Cel-ce de obicei sau în mod profesional calcă această opreliște comite contravențiune, și poate fi pedepsit cu amendă până la 200 coroane din partea judecătoriei cercuale reg. competente.

§. 13.

Ministrul de finanțe se autorisează, ca în conțelegere cu ministrul de comerț să poată permite, ca toate casele publice ale statului și altele, sau casele singuraticice ce se vor designa anume, să poată primi în plată în locul valutei de coroane alte monete bătute în țeară sau în străinătate, precum și alte mijloace de plată. În permisiunea dată spre acest scop, care se va publica în foaia oficială, totodată este a se arăta și valoarea în care aceste monete sau mijloace de plată sunt a se primi de către casele statului și alte case.

CAP III.

Despre aplicarea valutei de coroane la relațiunile de drept.

§. 14.

Afaceri de drept, ivite după 1 Ianuarie 1900, dacă nu este numită o valută hotărâtă, sunt a se privi ca și cum ar tracta despre valuta de coroane, dacă cumva nu se dovedește, că la încheierea afacerii de drept au susțat alte intențiuni.

§. 15.

Îndatorirea de plată de achitat în valuta austriacă, provenită dintr'o creanță de origine dinainte de 1 Ianuarie 1900, dela ziua indicată incolo e a se face în valuta de coroane și anume așa, că un fiorin de argint valuta austriacă e a se socoti cu doue coroane și un crucer valuta austriacă cu doi fileri.

Dacă aceste îndatoriri de plată își au originea din o creanță ivită înainte de 1 Novembre 1858 și se refer la o valută, al cărei raport față cu valuta austriacă e stabilit în mod legal, acelea sunt a se calcula în valuta austriacă și apoi a se plăti în valuta de coroane după cheia de mai sus.

Îndatoririle de plată, cari în urma legii, obligământului contractual sau în urma altei convențiuni private au fost a se face în monetă sunătoare, sau într'un soi u anumit de monete de argint, ce făceau parte din mijloacele de plată legale ale valutei austriace, de aci incolo încă sunt a se face în monete, și anume pe basa cheiei de calculare indicată în primul alineat al acestui §.

§. 16.

Pentru îndatoririle de plată exprimate în valuta austriacă, cari provin din o creanță ivită după 1 Ianuarie 1900, în privința calculării și plătirii sunt normative tot dispozițiunile cuprinse în alinea primă și a treia a §. 15.

§. 17.

Îndatoririle de plată provenite din o creanță ivită înainte de 1 Ianuarie 1900, cari sunt a se îndeplini și încă efectiv în vr'un soi u anumit de monetă sau în vr'o valută străină, neindicată în alinea a treia din § 15, legea prezentă nu le privesce.

§. 18.

Îndatoririle de plată provenite din o creanță ivită după 1 Ianuarie 1900, cari sunt a se îndeplini și încă efectiv în vr'un soi u anumit de monetă sau în vr'o valută străină, neindicată în alinea a treia din §. 15, sunt a se îndeplini efective în acest anumit soi u de monetă sau valută străină.

§. 19.

Îndatoririle de plată ce sună pe vr'un soi u de monetă sau valută străină neindicată în alinea a treia din §. 15, dar cari după dispozițiile legale în vigoare nu sunt a se îndeplini în soi ul de moneta sau valuta respectivă, provină ele din creanțe ivite înainte, ori după 1 Ianuarie

1900, începând ca ziua aceasta sunt a se îndeplini după dispozițiile legale în vigoare, luându-se de basă cheia de calcul indicată în alinea primă din §. 15.

§. 20.

Dacă din calcularea la valuta de coroane sau la socotelile făcute în valuta de coroane rezultă fracțiuni, jumătatea de filer și fracțiunea mai mare ca aceasta se socotesc ca un filer întreg, iar fracțiunea mai mică de o jumătate filer nu se socotesc.

§. 21.

Dispozițiunile acestei legi sunt a se aplica și la plățile făcute de autoritățile și oficiile de stat sau alte oficii publice, precum și la plățile făcute către autoritățile și oficiile de stat sau alte oficii publice.

Această dispozițiune nu alterează regulamentele în vigoare cu privire la modul de plătire al competențelor de vamă și competențele secundare ale acelor. (§. 2.)

Dispozițiunile acestei legi sunt a se aplica la toate acele plătiri, ce privesc persoanele fizice sau juridice, sau cari sunt a se face de acestea și la cari obligațiunea se bazează pe lege sau v'ro ordinațiune.

§. 22.

Executarea acestei legi se încredințează ministeriului.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Ordinațiunea ministrului de finanțe Nr. 89,435 despre introducerea calculului în valuta de coroane.

Întru executarea acestei legi ministrul ungar de finanțe în conțelegere cu președintele curții de compturi a dat sub Nr. 89,435 din 18 Noiembrie 1899 o ordinațiune, în care se cuprind dispozițiile speciale, chemate a regula trecerea dela valuta austriacă la valuta de coroane în registrele oficiilor publice, se enumeră monetele valutei de coroane, și se statorosește raportul între diferite monete și valute străine față de valuta de coroane. Ordinațiunea amintită cuprinde și mai multe alte dispozițiuni de administrație și manipulație internă la oficiile statului. Extragem în cele următoare acele dispozițiuni ale ordinațiunii ministeriale, cari interesează și publicul mare, iar cât pentru încheierile de cassă la finea anului 1899 și purtarea registrelor de aici încolo, amintim pe scurt cele dispuse de ministrul de finanțe în această privință pentru oficiile statului, din motivul că probabil băncile noastre vor adopta și ele unele dispozițiuni.

Încheieri.

Încheierea jurnalelor și a casselor la finea lui Decembre 1899 se va face în modul de până acum. Restul de cassă, ce se arată la încheierea jurnalului, adaugându-i-se și banii străini, se va specifica în o consemnare după soiurile de bani și se va calcula apoi în valuta de coroane, care se va nota alături cu suma valutei vechi. Suma restului de cassă, calculată în coroane, se va trece în jurnalul pro Ianuarie 1900 ca prima poziție.

Lista de numerar la 31 Decembre 1899 se face după soiul de bani, inventarisându-se în valoarea de până acum, iar suma singuraticelor grupe se va calcula tot după cheia amintită în valuta de coroane. S. e.

Bucăți	Valori:	Valoarea de până acnm		Valoarea în coroane	
		fl.	cr.	cor.	fl.
112	banenote à 1000 fl.	112,000	fl.		
70	" " 100 "	7,000	"		
314	" " 10 "	3,140	"		
57	note de stat " 50 "	2,850	"		
100	" " " " 5 "	500	"		
7	piese de 5 coroane	17.50	"		
110	" " 1 "	55.—	"		
200	" " 20 fileri	20.—	"		
100	" " 10 "	5.—	"		
80	" " 2 "	0.80	"		
	Suma . fl. 125,588.30				
		125,588	30	251,176	60
	Aur:				
6	piese à 20 coroane	60	—	120	—
20	Napoleoni etc.	190	40	380	80
	Alte piese:				
	diferite monete de argint străine, etc.	—	—	—	—
	Suma				

Dacă la calcularea diferitelor soiuri de bani în valuta de coroane — după proporțiile indicate mai jos — s'ar ivi diferențe între valoarea de până acum și cea calculată, acele diferențe se vor conta după natura lor de plus ori minus — între veniturile sau cheltuielile diverse.

Inventarul documentelor și obligațiunilor se va face în acelaș mod, punându-se alătura valoarea de până acum și cea în valuta de coroane.

Cheia.

Cheia normată de lege pentru calcularea valutei austr. în valuta de coroane e: 1 fl. val. austr. e egal cu 2 coroane.

Unde e vorba de valori în alte valute, s. e. cea convențională, sau cea vieneză, mai întâiu se face calculul dela valuta aceasta la cea austriacă și apoi din aceasta se calculează după cheia de mai sus în valuta de cor.

Dacă la aceste calculări rezultă fracțiuni mai mici de un filer, fracțiunea de 1/2 filer și mai mare se ia ca 1 filer întreg, fracțiunea mai mică se omite simplu (§. 20 al legii).

Registre.

Dela 1 Ianuarie 1900 incolo toate registrele se vor purta în valuta de coroane. Întru cât mai sunt registre și tipărituri făcute după valuta austriacă, acelea se mai pot folosi. Înainte însă de a se lua în folosire, rubricile lor de valută austriacă sunt a se corege în valuta de coroane, cu peana sau și cu stampila.

Toate soiurile de budget pe anul 1900 au să fie compuse în valuta de coroane.

Monetele valutei de coroane.

a) *Monete de aur*: În valuta de coroane se bat piese de aur de câte 20 și 10 coroane. Aceste piese circulează în valoarea lor nominală. Greutatea de circulațiune a piesei de 20 coroane e de 6·74, a celei de 10 coroane 3·37 grame. Piesele de 20 cor. se pachetează în colete de câte 500 bucăți, cele de 10 coroane în colete de câte 1000 bucăți.

b) *Monete de argint* în valuta de coroane sunt:

Piesele de 5 coroane, cari circulează în valoarea lor nominală. Cassele statului sunt datoare a primi aceste monete în număr nelimitat; partidele private însă nu sunt obligate a primi mai mult de 50 piese de 5 coroane. Aceste piese se pachetează în colete de câte 200 bucăți.

Piesele de 1 coroană încă se primesc la cassele statului în număr nelimitat, partidele însă nu sunt obligate a primi mai mult de 50 piese de câte 1 coroană. Piesele de 1 cor. se pachetează în colete de câte 1000 buc.

c) *Monete de nichel* sunt de câte 20 și 10 fileri. Cassele statului nu sunt datoare a primi la plătiri mai mult de cât 10 coroane din aceste monete; tot asemenea și particularii nu pot fi obligați a primi mai mult de 10 coroane în piese de nichel.

d) *Monetele de bronz* sunt de câte 2 fileri și de 1 filer. Cassele statului trebuie să primească în plată monete de bronz până la valoare de 10 coroane, particularii însă numai până la suma de 1 coroană.

Piesele de 20 fileri și de 2 fileri se pachetează în colete de câte 500 bucăți; cele de 10 și de 1 filer în colete de câte 1000 bucăți.

Afară de monetele în valuta de coroane, se admit și mai departe în circulațiune următoarele *piese ale valutei austriace*, până ce legislațiunea nu le va retrage din circulațiune.

Monetele de argint de 1 fl. v. a. se dau și primesc la toate plățile în valoare de 2 coroane în număr nelimitat.

Deasemenea notele de stat de 5 fl. și de 50 fl. se dau și primesc la toate plățile în mod obligător în locul monetelor valutei de coroane, până la altă dispoziție ulterioară.

Biletele de bancă ale băncii austro-ungare în înțelesul legilor în vigoare sunt a se primi în valoare de bani în locul monetelor valutei de coroane, și anume bancnotele de valută austriacă în proporția de 1 fl. v. a. egal cu 2 coroane, iar bancnotele de valuta de coroane în valoarea lor nominală.

Valuta.

Pentru indicarea coroanelor și filerilor, conform ordinațiunii ministeriale Nr. 27,669 din 1893, sunt a se folosi prescurtările: coroane = *K.*, *) fileri = *f.* Când sumele se scriu cu cuvinte, numirile de coroane și fileri se vor scrie întregi.

*) În limba maghiară, conform textului original.

Numirea oficială a noii valute legale, în înțelesul art. de lege XXXVI din 1899, e „*valuta de coroane*“, prescurtat „*k. é.*“ Când însă la sume se spune că sunt coroane și fileri, precum și atunci, când se folosesc prescurtările *K f*, nu mai e de lipsă să se indice valuta de coroane.

Monete usate, stricate și falsificate.

Cassele statului și alte casse publice sunt datoare să primească *piesele de aur* de câte 20 și 10 coroane chiar și când acelea nu mai au nici greutatea de circulațiune, dacă pierderea greutății lor nu provine din altă cauză, decât în urma circulațiunii regulate, ceea-ce se poate deduce din forma exterioară a pieselor.

Dacă la casse se prezintă astfel de monete de aur, cari nu prin usare au pierdut din greutate, ci prin alte împrejurări, s. e. au fost găurite, cioplite, tractate cu aciți sau rupte, aceste monete nu se primesc drept mijloace de plată nici dacă au greutatea de circulațiune, ci partida va fi provocată să plătească cu alte monete acceptabile. Monetele defectuoase însă nu se înapoiază partidei, ci se rețin, dându-se adeverință despre ele. Oficiul monetar dela Kőrmöczbánya, căruia se trimit acest fel de monete, dacă constată că acelea sunt a se scoate din circulațiune, are să hotărască suma, ce e a se restitui partidei. În contra acestei hotăriri nu se admite recurs. Valoarea satorită de oficiul monetar se plătește partidei contra unei adeverințe.

Monetele de argint (de 5 și 1 coroană), *de nichel și de bronz* se primesc ca mijloace de plată și atunci, dacă au pierdut din greutate și s'au tocit mult, dacă din forma lor externă se poate deduce, că aceste defecte provin din circulațiunea lor îndelungată.

Monetele găurite, cioplite, etc., cari nu în urma circulațiunii au pierdut din greutate, nu se primesc ca mijloace de plată. În cas de indoială cu privire la cauza defectului observat la aceste monete, decide oficiul monetar, căruia i-se înaintează monetele cu pricina. Conform hotăriri acelu oficiu partida primesce contra adeverinței alte monete bune, sau pe cele defectuoase, dar găurite, adecă scoase din valoare.

Dacă cineva posedă monete de ale valutei de coroane, cari *prin incidente* (s. e. foc) neprevădute s'au stricat, conform ordinațiunii ministeriale, Nr. 90,849/94 din 16 Februarie 1895, are voie să ceară dela ministrul de finanțe prin direcțiunea financiară competentă, schimbarea monetelor stricate cu altele bune. Cererea trebuie basată pe documentarea incidentului, în urma căruia monetele au fost stricate.

Monetele falsificate, sau cari se par a fi falsificate, se rețin contra unei adeverințe, și cu partida se iaprotocol. După avisul primit dela oficiul monetar, că moneta dificulată în adevăr e falsă, cassa respectivă înscințează partida despre aceasta, totodată însă are să facă arătare și la judecătoria concernentă.

Toate aceste dispozițiuni se aplică și față de piesele de argint de 1 fl. val. austr.

Față cu notele de stat și biletele de bancă rămân în vigoare dispozițiile de până acum.

Monete diverse.

Altfel de monete, decât ale valutei de coroane, nu se dau și nu se primesc, decât la cassele, cari au specială autorizare ministerială de a primi și da și anumite alte soiuri de monete. Pentru a se ști valoarea monetelor diverse după valuta de coroane, ordinațiunea ministerială, de care ne ocupăm, stătoresce pentru mai multe soiuri de monete și valute străine cheia raportului acelora față de valuta coroanei. Astfel sunt:

Galbenii (de Kőrmöcz și împărătesci) față de valuta de coroane au valoare de 11 c 29 f bucata; după această cheie se contează aceste monete la casse.

Monetele de aur de opt și patru fiorini au valoare de 19 c 4 f resp. 9 c 52 f Plătiri cu aceste monete sunt a se face numai în cazul, unde plata are să se facă efectiv în fiorini de aur. La calcularea plătirilor, ce au să se facă efective în fiorini de aur, nu se aplică valoarea de cassă a monetelor de aur de 8 fl. și de 4 fl., ci cea normată în §. 2 al legii XIX: 1892, după care 42 fl. aur sunt egali cu 100 coroane; invers: moneda de aur de 20 coroane are valoare de 8 fl. 40 cr. în aur, cea de 10 coroane valorează 4 fl. 20 cr. în aur.

Talerii levantini se scot din circulațiunea de cassă, valoarea lor nu se stătoresce; se pot însă vinde în valoarea metalului nobil din ele după cursul țilei.

Monetele franceze (Francii).

Monetele de aur ale *valutei de franci*, bătute în Franția, precum și monetele de argint de 5 franci ale aceleiaș valute, au următoarea valoare de cassă în valuta de coroane:

Moneta de 100 franci	95 c 20 f
" " 50 " 	47 " 60 "
" " 20 " 	19 " 04 "
" " 10 " 	9 " 52 "
" " 5 " 	4 " 76 "

Tot în această valoare de cassă se primesc monetele de aur din *Belgia, Italia, Elveția și România*, cari corespund monetelor franceze de 20, 10 și 5 franci; de asemenea și monetele de aur de 20 franci ale ducatului *Monaco*.

Alte asemenea monete, cari nu aparțin la monetele statelor amintite, nu se primesc în locul monetelor de aur bătute în Franția.

Monetele de schimb (*váltópénz*) ale valutei de franci, bătute în Franția, conform dispozițiunilor din § 20 al art. de lege XXXVI din 1899, se primesc la cassele statului după proporția, care arată, că 10 franci sunt egali cu 9 coroane 52 fileri.

Monetele de schimb ale statelor uniunii latine, precum și ale statelor, cari au sistem monetar corespunzător valutei de franci, sunt exchise din manipulațiunea de cassă.

Bancnotele băncii franceze de regulă sunt exchise din manipulațiunea de cassă.

Sumele exprimate în valuta franceză de franci, se calculează pe baza cheiei: 10 franci = 9 c 52 f.

În acelaș fel se calculează monetele de franci elvețieni.

Exemplu: suma de 436 franci 53 centime se calculează în valuta de cor. astfel:

$$\frac{436 \cdot 53 \times 9 \cdot 52}{10} = 415 \cdot 57656$$

prin urmare se socotesc cu 415 c 58 f.

Monetele valutei imperiale germane.

Valoarea de cassă a monetelor de aur germane de 20, 10 și 5 mărci se statorcesc în valuta de coroane astfel:

Moneta de 20 mărci	23 cor 52 fil
" " 10 " 	11 " 76 "
" " 5 " 	5 " 88 "

Talerii (prusieni și federali), cari sunt egali cu 3 mărci, se socotesc cu câte 3 cor. 53 fil.

Monetele de schimb ale valutei imperiale germane se calculează pe baza proporției, după care 10 mărci sunt egale cu 11 cor. 76 fil.

Bancnotele băncii imperiale germane și notele de cassă imperiale (Reichs-Cassen-Scheine), se pot primi pe baza îndrumării primite dela ministrul de finanțe. La plătiri în valuta de mărci, numai cu invoirea partidei se pot folosi. Valoarea lor de cassă, precum și a sumelor exprimate în valuta de mărci, se calculează pe baza proporției, după care 10 mărci sunt egale cu 11 cor. 76 fil.

Exemplu: Suma de 2 mărci 23 pfennigi se calculează în valuta de coroane așa:

$$\frac{2 \cdot 23 \times 11 \cdot 76}{10} = 2 \cdot 62248, \text{ prin urmare se socotesc cu 2 c 62 fil.}$$

Sovereign englez.

Valoarea de cassă a livrei sterling (sovereign) se statorcesc cu 24 c 02 fil.

Rubla.

Monetele de aur ale valutei rublelor de aur rusesci, statorită prin legea din 7 Iunie 1899, în manipulațiunea de cassă se socotesc după proporția: 10 ruble de aur = 25 c 39 fil.

Fiorinii olandezi.

Dacă în urma îndrumării ministrului de finanțe sunt a se face plătiri în fiorini olandezi, aceștia se socotesc după proporția: 10 fiorini olandezi sunt egali cu 19 c 84 fil.

Coroanele scandinave.

Monetele de aur ale uniunii scandinave se socotesc după proporția: 10 coroane scandinave sunt egale cu 13 cor. 23 fil.

La aceste monete este a se indica apriat, că sunt coroane ale uniunii scandative, și nu e permis a se folosi prescurtările de cor. și fil.

Alte monete străine.

Când la cassele statului se prezintă monete străine, pentru cari nu este dată aci cheia de calculare în valuta de coroane, e a se cere înviațune dela ministerul de finanțe.

*

Ordinațiunii ministeriale sunt acluse câteva tabele pentru ușurarea calculării raportului dintre diferitele monete amintite și valuta de coroane.

p.

Încheierea anuală a conturilor la bănci.

Din darea de samă făcută în Nri. 2—6 ai Revistei economice din a. c. asupra bilanțelor băncilor noastre, am putut vedé, că nu toate instituttele noastre financiare au o contabilitate destul de corespunđătoare. Aceasta denotă, că nu toate dau importanța ce se cuvine contabilității, și fie din motive de economisare, fie din alte considerațiuni, angajează sau tineri fără praxă în afacerile de bancă, sau ce este mai reu, oameni cu totul laici în ale operațiunilor de bancă.

De aceea cred că un studiu sistematic al contabilității de bancă ar fi foarte bine venit. Dar de astădată scopul meu nu este a me estinde asupra unui material atât de vast, ceea-ce nu mi-ar permite nici spațiul acestei reviste, — ci mă voiu ocupa cu o lucrare de foarte mare însemnătate în contabilitate, adecă cu încheierea anuală a registrelor, sau mai lămurit cu încheierea conturilor din Maestru (Cartea mare).

Lucrările de încheiere încep — îndată după compunerea bilanțului de probă (verificare) pe ultima lună a periodului de încheiere, (s. e. pe luna Decembre, dacă încheiem conturile la finea anului solar), — cu compunerea extraselor tuturor ramilor de operațiune.

Aceste extrase se fac la o bancă mai mare în fie-care secțiune în acelaș timp sau pe rând, când un funcționar poartă registrele dela mai multe feluri de operațiuni. Compunerea extraselor reclamă o muncă încordată peste oarele regulate de birou.

Voiu înșira pe rând extrasele, cari obvin aproape la toate băncile noastre

Extrasul escontului (cambiilor). Calea cea mai ușoară pentru extragerea cambiilor, dacă n'am avé cambii pendente (scădute dar neregulate, improcesuate) și cambii reescontate, ar fi: să luăm cambiile aranjate după număr și scadență, și să le copiăm într'o carte sau pe niște coli de hârtie. Eventuale bonuri la cambii le introducem pe basa unei însemnări scoasă din cartea de cambii eșite. Altfel putem face estrasul cambiilor cu ajutorul scadențarului. În casul acesta punctăm toate cambiile cu scadențarul, iar unde dăm peste diferențe sau unde lipsesc cambii din portfoliou, căutăm în cartea cambiilor intrate, ca să ne convingem, dacă sumele din scadențar sunt exacte. Extragerea o facem sau după cambii sau pe baza scadențarului.

Formularul pentru extrasul cambiilor trebuie să aibă cam următoarele coloane: număr curent, numărul cambiului, numele acceptantului, suma cambiului, suma după scadență, zile, numeri de interese și solviri parțiale.

Extrasul îl aranjăm după luni și zile. Începem cu cambiile curente adică cele scadente în periodul următor terminului de încheiere, cari încep în cazul nostru cu 1 Ianuarie, și merg până la cea mai depărtată scadență viitoare. Ți de Ți sumăm cambiile introduse în coloana primă și trecem totalul lor în coloana a 2-a.

Despre cambiile rămase neregulate și improcesuate ținem evidență într'un registru separat. Pe acestea le extragem după ordinea în care au ajuns în cartea pendentei cambiale, așa că aici scadențele nu țin o anumită ordine, ci sunt amestecate, ceea-ce complică calculațiunea. Cambiile pendente din anul de gestiune, la finea căruia se face încheierea, le scoatem din cartea de intrate, și anume extragem toate acelea ce nu sunt însemnate ca achitate sau prolongite.

Dacă sunt multe cambii scadente în cele 2 sau 3 luni înainte terminului de încheiere, s. e. în Octobree, Novembre și Decembre, putem să le aranjăm pe acestea ca și pe cele curente după scadență.

Cambiile reescontate, lipsind din portoliu, confrontăm scadențarul cu evidența reescontului și pe baza scadențarului sau a evidenței de reescont le extragem, sau în rând cu cele din portoliu sau la finea extrasului de cambii curente.

Bonurile solvite la cambiile pendente încă le considerăm la fie-care accept în coloana respectivă și le subtragem la fine din totalul cambiilor.

Laterăm apoi atât cambiile de plată în perioda următoare terminului de încheiere (curente), cât și cele pendente, facem suma lor și o confrontăm cu saldul Contului Escont din maestru.

Dacă extrasele ne dau aceiaș sumă cu măestrul, respective bilanțul de probă, atunci extrasul este exact, și ne apucăm să'l calculăm; altfel trebuie să revidăm extragerea, ca să găsim diferența.

Calcularea extrasului constă în mijlocirea valorii tuturor cambiilor pe ziua încheierii (la 31 Decembre). Spre acest scop calculăm zilele dela scadența fie-cărei poziții până la terminul de încheiere. La cambiile scadente după terminul de încheiere, scriem zilele lângă suma totală a cambiilor din fie-care Ți, iar la cele pendente calculăm zilele dela scadența fie-cărui cambiu până la ziua de încheiere. La această calculare se socotesc lunile cu atâtea zile, câte au după calendar.

Dacă am introdus zilele în tot extrasul, ne apucăm să calculăm numerii de interese. Numerii de interese se află înmulțind suma dela fie-care scadență cu zilele, și dividând cu 100. Decimalele sub 0.5 nu se consideră la socotirea numerilor, iar dela 0.5 în sus se ia corectură de 1 întreg.

Laterăm acum numerii dela cambiile curente deosebit de numerii cambiilor pendente, și socotim interesele la cele curente cu procentul usitat.

Pentru a avé un bilanț solid, și a evita perderi prin amortisări neprevădute în bilanț, unele bănci au renunțat cu totul la calcularea intere-

reselor dela cambiile pendente, prin urmare și a dîlelor și numerilor, altele le socotesc cu un procent mai mic decât acela, pe care-l incasează în realitate.

Cu cât luăm mai puține interese restante, cu atât este mai solid bilanțul. Dela cambiile curente însă se calculează interesele în general cu procentul cel mai mare, cu care am escontat cambii.

Interesele calculate dela numerii aflați după procedura de sus se numesc la cambiile pendente. „*Interese transitoare restante*“ și aparțin activei anului de gestiune, ce încheiem; interesele dela numerii cambiilor curente sunt „*Interese transitoare anticipate*“ și formează passive.

Dacă am introdus în extras cambiile reescontate între celelalte cambii din portofoliu, putem să considerăm și interesele de reescont, și să le substragem din interesele transitoare anticipate, socotite cu procentul ce ni s'a computat nouë; dar dacă am extras reescontul la fine, putem să nu mai calculăm de loc interese dela el.

Pentru calcularea pozițiilor de încheiere deschidem 2 conturi ajutătoare: *Interese transitoare restante* și *Interese transitoare anticipate*. Aceste conturi s'ar pute contrage într'unul, pe care să-l numim „*Interese transitoare*“. Dar este mai bine a folosi cele 2 conturi decât pe cel din urmă pentru a oferi o mai mare evidență. Aproape peste tot locul am omis cuvântul cont cu intențiune, pentru-că îmi pare de sine înțeles.

Dacă avem cele 2 conturi la încheiere, după extrasul escontului facem următoarele poziții în prima nota:

1. *Interese transitoare restante*
la *Interese de escont*
X% dela *Nri* *conf. extrasului fl.* ;
2. *Interese de escont*
la *Interese transitoare anticipate*
X% dela *Nri* *conf. extras. fl.* ;

În cazul al doilea „*Interesele transitoare*“ substituiesc atât interesele transitoare restante cât și pe cele anticipate.

Extrasul împrumuturilor hipotecare se poate face pe baza scadențarului, după-ce s'a punctat cu registrele speciale (scontri hipotecari), în care cas este mai ușor a întocmi în ordine atât extrasul împrumuturilor pendente, cât și al celor curente. Dacă extragem din cărțile hipotecare, separăm de regulă numai pe cele curente după luni, și 2 sau 3 luni înainte de încheiere, pe celelalte împrumuturi pendente le scriem unul după altul fără altă împărțire. Scadența împrumuturilor hipotecare este de regulă la prima unei uni, de aceea nu este necesară altă subîmpărțire la luni. Formularul de extras conține cam următoarele rubrici: număr curent, număr, obligațiunei, capital, scadență, dîle, numeri de interese.

Dacă am terminat extragerea, laterăm capitalul atât în extrasul celor curente cât și la cele pendente și facem suma, care o confruntăm cu saldul din maestru. Dacă se arată o diferență, aceea trebuie căutată. Socotim apoi la împrumuturile curente zilele dela termenul de încheiere până la scadență, și calculăm numerii ca la escont; la împrumuturile pendente căutăm zilele dela scadența acelor până la termenul de încheiere. Luna se socotesce cu 30 zile aproape la toți ramii de operațiune afară de escont. Interesele dela numeri le trecem în prima-nota prin următoarele poziții:

Interese transitoare restante

la Interese de împrumuturi ipotecare

X%_o dela Nri conf. extrasului fl.;

și Interese de împrumuturi ipotecare

la Interese transitoare anticipate

X%_o dela Nri conf. extrasului fl.

Și aci pentru a fi bilanțul cât mai real se pot lăsa cu totul neconsiderate interesele transitoare restante, sau se pot lua cu un procent mai mic, decât acela ce-l socotim la solviri. Dacă nu considerăm interesele restante, nu mai avem să socotim nici zile și nici numeri dela împrumuturile pendente.

Extrasul împrumuturilor pe obligațiuni (creditelor personale) se face ca și cel ipotecar pe baza cărților de obligațiuni sau a scadențarului punctat cu cărțile, numai cu deosebirea, că aici avem scadențe în toate zilele din lună, deci într'o lună putem avea 30 sau 31 de scadențe, dela cari sunt a se socoti zile și numeri. Încolo operațiunea este aceeași, dar înlocuim Interesele de împrumuturi ipotecare cu Interese de împrumuturi pe obligațiuni.

Extrasul împrumuturilor cambiale cu asigurare ipotecară se face pe baza registrelor auxiliare speciale sau a scadențarului. Și la acesta separăm pe cele curente de cele pendente și aranjăm pe cele dintâi după luni și zile, celelalte se introduc de regulă după numerii împrumutului în ordine aritmetică.

Interesele se trec ca și la escont, numai contul sună: Interese de credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Extrasul efectelor cuprinde starea efectelor proprii după scontru, cari formează o parte a fondului de rezervă, a fondului de pensiuni, etc. Fiecare fond se extrage separat. Efectele se introduc cu valoarea nominală și cu valoarea după cursul dela 31 Decembre al anului. Diferința ce rezultă între maestru și extrase se trece sau la Profit și pierdere sau la diferență de curs, ori în fondul special de rezervă, dacă-l avem. Extrasul efectelor cuprinde cam următoarele rubrici: numărul curent, folio scontrului, bucăți, numirea efectelor, procentul, valoarea nominală, cursul din 31 Decembre c., valoarea efectelor la 31 Decembre, cuponul proxim, zile, interese.

Socotim ilele dela scadența ultimului cupon incassat până la 31 Decembrie, apoi interesele pentru fiecare soi u de efecte separat, pentru-că procentul efectelor e diferit.

Interesele dela efecte s'ar put trece prin următoarea poziie :

Interese transitoare restante
la Interese de efecte
conform extrasului fl.

dar unii deschid un cont separat numit *Interese transitoare de efecte* i pe acesta il debitează cu valoarea intereselor aflate.

Extrasul conturilor curente. Conturi curente se deschid numai firmelor ad-hoc, cu cari avem afaceri mai dese, i se incheie semestral, anual sau i al quartal. Ins băncile noastre au introdus aa numitele imprumuturi de cont curent, acoperite cu accepte i cu efecte (deci mai aproape de lombard). dar cu scadență diferită.

Rastrarea extrasului de cont curent este cam următoarea : Nr. curent, folio din Saldo-conti, numele, sald de debit, sald de credit, scadența, ile, numeri de debit i numeri de credit.

La finea anului se extrag saldurile conturilor din saldo-conti i se scriu intr'o coloană saldurile de debit, in alta cele de credit; se sumează deosebit debitul i creditul, se face saldul, care se confronteaz. dacă consună cu saldul din maestru. Dacă e corect saldul, se calculează ilele i apoi numerii. Acestia se scriu pentru saldurile de debit, a căror scadență a fost inainte de incheiere in coloana numerilor de debit; dacă scadența este după terminul de incheiere se scriu in coloana de credit. Numerii dela saldurile din credit se scriu invers, pentru pozițiile deja expirate in credit, pentru cele nescdute in in debit.

Interesele dela numerii din debit se trec in prima notă ca :

Interese transitoare restante
la Interese de cont curent
X %_o dela Nri conf. extrasului fl.

dela numerii din credit :

Interese de cont curent
la Interese transitoare anticipate
X %_o dela Nri conf. extrasului fl.

sau ceea-ce este indiferent pentru rezultat, se face saldul numerilor i se contează numai interesele dela sald in favorul prii, pe care sunt numerii mai mari.

Extrasul imprumuturilor proprii pe efecte cuprinde avansurile luate dela o altă bancă, s. e. dela Banca națională a. ung. Dacă interesele se plătesc decursiv, la incheierea anuală trebuie calculate la fie-care poziie

dilele dela scadența ultimă până la 31 Decembre, apoi numerii, și dela suma acestora interesele, dacă au toate acelaș procent. Poziția de prima notă va suna :

Interese de împrumuturi pe efecte
la Interese transitoare anticipate
X % conf. extrasului fl.

Extrasul cuponilor de dividendă se face pe o coală de hârtie, aranjat după ani, și cuprinde numerii cuponilor neprezențați spre rescumpărare, și valoarea lor. Sumele arătate în extras pentru fie-care an, au să consune cu dividendă nesolvită pentru anul respectiv din maestru. Extrasul acesta se face numai pe anii, după cari se mai solvesce dividendă la acționari, știut fiind, că cuponii neprezențați până la un termen anumit trec la un fond oare-care, adecă se amortisează în favorul institutului. Acest extras servește numai pentru justificarea contului din maestru.

Extrasul monetelor se face pe basa scontrului și cuprinde cantitatea diferitelor valute cu valoarea lor după cursul din 31 Decembre. Pentru exactitate se confruntează cu starea dela cassă. Valoarea monetelor după extras formează activa și se introduce în maestru, deodată cu pozițiile de bilanț

Extrasele de lombard, realități, etc. se fac întocmai ca extrasele creditelor personale; despre depozitele spre fructificare s'a scris în Nr. 6 al R. E.

La acest loc amintesc numai atât, că darea de 10% după interesele dela depozite pe semestrul II-a formează o pierdere a anului ce încheiăm. De oare-ce extrasul depozitelor nu se poate face în 31 Decembre, și prin urmare nici darea nu se poate solvi în anul, de care se ține, vom debita cu ea după terminarea extrasului, Contul: Competință erarială sau Contribuțiune în favorul unui alt cont de Diverse, unde vom introduce transitoriu pentru încheiere darea dela interese de depozite, dar înaintea pozițiilor de încheiere. Din acest cont ridicăm apoi suma, când o solvim perceptora-tului de dare.

Se înțelege de sine, că un contabil practic va conține toate pozițiile ce se țin de Interese transitoare anticipate la olaltă, asemenea pe acelea cari au de contra-cont Interese transitoare restante și va ține:

X Debitori
la Interese transitoare anticipate
apoi
Interese transitoare restante
la X Creditori

apoi urmează specificarea singuraticilor titli cu sumele lor.

Făcute aceste contări în prima-nota, le trecem în jurnal și de acolo în maestru; apoi urmează compunerea bilanțului și a contului de profite și per-

deri. Se poate face un bilanț brut nou, sau se poate întregi bilanțul brut existent cu pozițiile introduse de nou în maestru.

Pentru a înlesni încheierea conturilor din maestru, le putem împărți în 3 categorii :

a) conturi cari cuprind numai starea și se încheie cu ajutorul bilanțului.

b) conturi de rezultat, cari se încheie prin contul profit și pierdere ;

c) conturi cari arată și stare și rezultat, se încheie cu bilanț și profit & pierdere.

De categoria primă se țin: Capitalul social, Cassa, Escontul, Împrumuturile cambiale cu acoperire hipotecară, Împrumuturile hipotecare, pe obligațiuni, de cont curent, credite fixe, de lombard, Realități, Dividendă, Depozite spre fructificare, Reescont, Fondul de rezervă general și special, Fondul de pensuni, Prodiverse, Bănci, Rimese, Anticipațiuni de salarii, Anticipațiuni diverse, Interese transitoare restante, anticipate și de efecte, etc.

Prin contul Pierdere și profit se încheie conturile: Interese de escont, depozite, efecte, împrumuturi hipotecare, obligațiuni, lombard, realități, cont curent, Salarii, Bani de quartir, Provisiuni, Marce de prezență, Chirie, Contribuțiuni, Competință de timbru, eventual și Tipărituri.

Cu ajutorul bilanțului și a contului pierdere și profit se încheie: Efecte, Acțiuni, Monete, Cupoane (în valută străină), Mobiliar și eventual Tipărituri

Pentru încheierea conturilor din maestru dăm bilanțului activa (il debităm pentru ea), obligându-l să plătească passiva (pentru care-l credităm). Contul Pierdere și profit ia asupra-și pierderile (se debitează) și distribuie câștigurile (se creditează pentru ele).

Ca să compunem pozițiile de prima-nota sau jurnal, luăm 2 coli de hârtie rastrată, în folio: una pentru Bilanț, cealaltă pentru Pierdere și Profit; deschidem bilanțul brut și începem dela primul cont. Dacă saldul cuprinde numai starea dela finea anului, îl trecem în Bilanț pe partea care corespunde coloanei din bilanțul brut, s. e. Capitalul social are în credit un sald de fl. 100,000, deci se trece în creditul contului Bilanț, contul Cassa arată un sald în debit de fl. 8200, care se trece în debitul bilanțului; Salarii arată în debit fl. 6800, fiind el cont de rezultat, adică formând o pierdere pentru afacere, îl trecem în debitul contului Pierdere și profit.

Conturile al căror sald din bilanțul brut diferă de starea extrasului, se trec în Bilanțul de încheiere după extras, iar diferența în contul Pierdere și profit, s. e. contul Monete se încheie dacă trecem starea după extras în debitul bilanțului, iar diferența în Pierdere și profit; dacă starea extrasului este mai mare decât saldul contului Monete din bilanțul brut, diferența este Profit și vice-versa.

Dacă am extras tot ce se ține de bilanț și Pierdere & profit, încheiem aceste 2 conturi, și dacă sunt introduse exact toate pozițiile, trebuie să aflăm același sald, care formează profitul net sau pierderea.

Pe baza bilanțului și a contului perdere și profit formăm următoarele poziții în prima-nota sau jurnal:

Bilanț

la X Creditori
pt activă (urmează specificarea conturilor)

Bilanț

per X Debitori
pt pasivă (specificarea conturilor)

apoi Perdere și profit

la X Creditori
pt spese (specificarea conturilor)

și Perdere și profit

per X Debitori
pt venite (specificarea conturilor).

Introducând acum sumele din jurnal la conturile respective din maestru, toate trebuie să dea atât în debit cât și în credit sume egale, adică să se încheie, prin urmare nu mai rămâne altceva de făcut, decât să tragem liniile și să trecem sumele.

Apoi putem compune din nou Bilanțul și contul Perdere și profit, mai contragând unele conturi de sume mici, sau de aceeași natură, pentru reducerea conturilor și pentru a mări evidența, s. e. edificii cu realități, efecte cu acții, anticipațiuni cu anticipațiuni de salar, interese transitoare de efecte cu interese transitoare restante, etc.

Conturile de încheiere Bilanț și Profit & Perdere se pot face sau numai pe coli volante, sau într'un registru special, prin care procedură se păstrează timp mai îndelungat. E drept că și scrise pe foi, încheierile rămân în jurnal, unde sunt descrise, în rapoartele anuale publicate, iar un număr de ani se griesc și foile originale, dar totuși pot dispărea mai ușor, dacă sunt introduse pe nisce coale de hârtie, decât dintr'un registru; de aceea este consult a se folosi un registru, în care să se păstreze conturile originale.

Și din punct de vedere istoric este de mare interes și de valoare a posedea la oaltă toate bilanțurile și conturile de perdere și profit dela înființarea unui institut, pentru cine vrea să scrie istoria dezvoltării financiare a băncilor noastre.

Redeschiderea conturilor din maestru se face prin poziții de jurnal. Se redeschid toate conturile încheiate cu bilanț și interese transitoare anticipate, restante și de efecte. Pozițiile din jurnal vor fi contrare la redeschiderea celor de încheiere. Astfel la redeschiderea conturilor încheiate prin bilanț, vom credita contul bilanț pentru activă și-l vom debita pentru

passivă. Interesele transitoare anticipate se vor debita pentru toate pozițiile, cu cari au fost creditate la incheiere, etc.

Cu privire la redeschiderea conturilor în anul 1900, când se introduce valuta de coroane, vor fi poate bine venite câteva îndrumări pentru schimbările, ce au să se facă în registre, de oare-ce nu încapă îndoială, că instituttele private nu se vor pute sustrage de sub influința generală exersată prin organele statului și vor introduce de-odată și ele valuta de coroane.*)

Transformarea conturilor în valuta de coroane se va face după redeschidere și se poate face în diferite feluri, s. e. se introduc sumele de fiorini numai în text și produsul multiplicațiunei cu 2, adecă valoarea în coroane, se induce în coloana de sume; aceasta se poate trece în jurnal și în maestru. Dar se pot face în maestru transpunerile în anul nou mai întâiu în fl. și în rëndul următor se introduce în text explicarea: în coroane. Suma se scrie în coloană cu roșu pentru a se deosebi de cea în fl. de deasupra, eventual se poate sublinia suma în fl., ca să nu se mai considere pe viitor.

Redeschiderea în coroane mai trebuie efectuită în cărțile de depuneri, de împrumuturi ipotecare, de împrumuturi pe obligațiuni, împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară, lombard, credite fixe, realități, apoi saldurile din saldo-conti, pro diverse, etc.

În toate acestea se va scrie suma în coroane cu roșu pe rëndul nemijlocit următor stării la redeschidere, cu explicarea în text: transformat în coroane, eventual și separându-se suma în fl. de cea în coroane printr'o linie.

I. Vătășan.

Despre negociarea efectelor.

Documentele justificative de cassă asupra cumpărărilor și vândărilor de efecte.

Cassierul unei bănci nu poate încasa sau plăti bani din cassă, decât numai pe baza de documente de cassă; cu alte cuvinte: fiecare pozițiune de încassări sau plătiri trebuie să fie justificată prin documente, cari cuprind descrierea amănunțită a operațiunilor de cassă (cu bani gata).

Pentru fiecare operațiune este consult să se redacteze un asemenea document; iar pentru înlesnirea contării din partea contabilității este bine să se distingă și conturile, prin cari s'a verificat operațiunea. Rolul principal însă îl are *Contul Cassa*, față de care se grupează toate celelalte conturi. În consecință, saldul sau rezultatul operațiunei va fi un *debit* sau *credit* în *Contul Cassa*. Dacă *Cassa* este debitoare (primesce numărar), îl numim *document de percepțiuni* sau *încassări*, fiind însă *cassa creditor*, — îl numim *document de erogațiuni* sau *plătiri*. Subtragând din suma documentelor de încassări suma documentelor de plătiri, obținem saldul cassei sau numărarul ce trebuie să se afe în cassă.

*) Cf. articolul nostru: Introducerea obl. a valutei de coroane (pag. 413 și 492).

Documentele justificative de cassă trebuie să fie cât se poate de clar stilisate, curate (fără corecturi sau răsuri), fiindcă adeseori pot servi drept documente înaintea legii.

Un document de cassă asupra tirgului de efecte trebuie să cuprindă următoarele date esențiale: Numele cumpărătorului sau vîndătorului, valoarea nominală și numirea efectelor grupate după categorii, numărul, seria, litera, eventual și anul emisiunii, etc.; scădița cuponului curent atașat, cursul exprimat în procente sau per piesă și în coloana verticală, valoarea de curs a aceluiași soi de titlii; specificarea intereselor curente calculate după categorii, și în fine suma totală a capitalului și intereselor sau valoarea totală a efectelor cumpărate sau vîndute. Ca încheiere a documentului se scrie locul și datul unde s'a încheiat tirgul; subscrierea funcționarilor, cari au redactat documentul și subscrierea clientului, cu care s'a încheiat tirgul (a se vedé formularul *A* și *B*).

Atât despre cumpărări cât și despre vîndări de efecte, banca respectivă eliberează clientului său un borderou (nota) specificată după formularul *A*¹).

A.

3. Incassări (Percepțiuni).

Primum dela Dl Dr. I. Comanescu, Loco
in Contul Cumpărări de scrisuri fonciare in coroane

vindem nom. <u>Cor. 10,000</u> scrisuri fonciare proprii Nr. 50, 62, 67, Nr. 83 - 88 per Cor. 1000 și Nr. 120 și 130 per Cor. 500 cup. 1 Aprile 1900 à fl. 102				fl. 5100
<u>La Contul efecte</u>				
idem nom. <u>fl. 1500 Rentă</u> ung. de 4% aur Nr. 5716 Lit. <i>B.</i> per fl. 500 și Nr. 411973 Lit. <i>C.</i> per fl 1000 cup. 1 Ian. 1900 à fl. 117-20	fl. 1758	—		
idem 3 Losuri de stat austr. din 1864, Seria 841 Nr. 70, Seria 1343 Nr. 62 și Seria 2794 Nr. 11 à fl. 197-50	„ 592	50	„ 2350	50
<u>La Ctul Interese de scrisuri fonciare</u>				
5% interese rebonificate per fl. 5000 seris. fone. „Albina“ din 1 Octobree 1899			„ 29	86
<u>La Ctul Interese de efecte</u>				
4% interese de fl. 1500 Renta ung. aur din 1 Iuliu 1899 (133 zile)			„ 22	16
Total . . .				fl. 7502 52

Sibiu, în 14 Novembre 1899.

N. N.

Lichidator.

N. H.

Cassier.

Dr. I. Comanescu m. p.

Revêdnt

N. N.

A D.

„ALBINA“, institut de credit și de economii in Sibiiu.

Sibiiu, în 14 Novembre 1899.

Borderou.

Dlui Dr. I. Comanescu, Loco

despre următoarele efecte vândute:

Nom. Cor. 10000 scris fone. „Albina“ de 5%: Nr. 50, 62, 67, 83-88 per Cor. 1000 și Nr. 120 și 130 per Cor. 500 cupon 1 Aprile 1900 à fl. 102	fl. 5100	—		
5% interese de fl. 5000 din 1 Octombre 1899	29	86	fl. 5129	86
Nom. fl. 1500 Rentă ung. de 4% aur: Nr. 5716 Lit. B. per fl. 500 și Nr. 411973 Lit. C. per fl. 1000 cup. 1 Ian. 1900 à fl. 117-20	fl. 1758	—		
4% interese de fl. 1500 din 1 Iulie 1899	22	16	„ 1780	16
3 Losuri de stat austr. din 1864: Seria 841 Nr. 70, Seria 1343 Nr. 62 și Seria 2794 Nr. 11 à fl. 197-50			„ 592	50
Total			fl. 7502	52

Cassa institutului de credit și de economii „Albina“

N. N.
Cassier.

B.

Plătiri (Erogațiuni).

4.

Numărăm Dlui G. Câmpeanu din Slimnic

Per Contul Efecte

Cumpărăm :

nom. fl. 500 Rentă comună de 4-2% arg. Nr. 13505, 50975, 107290, 16353, 478821 per fl. 100 cup. per 1 Ian. 1900 à fl. 99-50	fl. 497	50		
1 Los de stat austr. din 1854: Seria 168-33 cup. 1 Aprile 1900 à fl. 175-50	„ 428	75	fl. 926	25
<u>Prin Interese de efecte</u>				
4-2% de fl. 500 Rentă com. arg. din 1 Iulie până în 14 Nov. 1899	fl. 7	76		
3-2% „ fl. 262-50 (Los. din 1854) din 1 Aprile 1899 (223 zile)	„ 5	20	„ 12	96
<u>Prin Ctul Cumpărări de scris. fone. de 5% în v. a.</u>				
fl. nom. 2000 scris fone. „Albina“ Nr. 58 și 60 per fl. 1000 cup. per 1 Iulie 1899 à fl. 101			„ 2020	—
<u>Prin Ctul Interese de scris. fone.</u>				
valoarea cuponului Nr. 58 și 60 per 1 Iulie 1899 à fl. 25.—	fl. 50	—		
5% interese de fl. 2000 din 1 Iulie 1899	„ 36	94	„ 86	94
Total			fl 3046	15

Sibiiu, în 14 Novembre 1899.

Revêdut
N. N.

N. N.
Licuidator.

N. N.
Cassier.

am primit G. Câmpean m. p.

I. Popescu.

JURISDICȚIUNE.

Decisiuni curiale.

Transcrierea de acțiuni nominative se face în sensul §-ului 173 din legea comercială pe baza unui simplu indosament; deci posesorul de acțiuni provădute în dosul lor cu simpla iscălitură a proprietarului, le poate transcrie pe numele său, și-și câștigă dreptul de proprietate asupra lor până atunci până când nu se dovedește, că a ajuns în posesiunea acțiunilor în mod ilegal.

(Curia reg. Nr. 1081/99 din 2 Mai 1899.)

*

Bon-ul prevădut în legea comercială nu se poate dificulta din punct de vedere formal, dacă din contextul aceluși document lipsesce data scadenței.

(Curia reg. Nr. 144/99 din 19 Martie 1899.)

*

Provisiunea, ce o stipulează pentru sine un director de bancă și în genere un membru din direcțiune al unei societăți pe acțiuni față de un client al institutului, nu se poate adjudeca pe basă imorală.

(Curia reg. Nr. 428/99 v. din 31 Mai 1899.)

*

În *Cambiiă*, fără de învoirea celor subscriși pe ea, nu se pot introduce condițiuni neesențiale, anume: locul de plată nu se poate induce pe cambiiă ulterior și fără învoirea debitorilor din cambiiă.

(Curia reg. Nr. 628/99 din 29 Aug. 1899.)

*

Prescripțiunea de 3 ani, satorită în cauze *cambiale*, înceată, dacă în restimpul acesta s'a înaintat acțiunea cambială, și deși se începe din nou din momentul în care pîritorul a fost înconșciințat, că pîritului nu i-s'a putut intima mandatul de plată, totuși de atâtea-ori se intrerupe, de câte-ori și dela timpul la care pîritorul a solicitat intimarea, considerându-se astfel fie-care pas făcut judecătoresce de intreruperea prescripțiunii.

(Curia reg. Nr. 725/99 din 28 Sept. 1899.)

§.

AFACERI DE DARE.

Blanchete noue de cambii. Blanchetele cele noue de cambii, puse în circulațiune dela 1 Octobree a. c., la locul unde vine data, au tipărite cifrele „18..“. În considerarea asprimei legii cambiale, ca nu cumva prin corigarea datei să se producă confusiuni în anii următori, ministrul de finanțe cu ordinațiunea Nr. 85, 116 din 10 Octobree 1899 a dispus tipărirea altor blanchete, pe cari la locul datei e tipărit numai „1...“, și a ordonat, ca blanchetele cu signatura „18..“ să se vîndă numai până la 15 Decembre a. c., iar de aci încolo se vor vînde numai blanchete cu signa-

tura cea nouă „1...“ Blanchetele cu signatura „18...“ sunt a se schimba cu blanchetele signate „1...“ în timpul dela 15 Decembre 1899 până la 15 Februarie 1900. Cererile făcute în această cauză sunt scutite de timbru.

AGRICULTURĂ.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Conform rapoartelor sosite ministrului de agricultură, timpul n'a fost favorabil nici în luna lui Novembre; a fost uscat, cu toate că parțial au obvenit și precipitațiuni mai mici. Timpul uscat, rece, în singuratic regiuni chiar friguros, a avut influință mai mult stricăcioasă asupra creșterii. După-ce precipitațiuni s'au ivit numai în părțile de sus, și în cele estice ale țerii, sămănăturile aici stau binișor, în unele locuri chiar bine. În „Alföld“ și dincolo de Dunăre multă sămănță nu a răsărit. Sămănăturile timpurii sunt abia de mijloc; din cea târziu sămănată abia a răsărit a treia parte, pe când restul numai a incolțit, sau stă uscată și cu totul neschimbată în pământ. Uscăciunea îndelungată a fost din cale afară priincioasă pentru sporirea viermilor și șoarecilor, cu deosebire șoarecii s'au înmulțit astfel, că pentru singuratic regiuni au devenit o adevărată catastrofă. Șoarecii cauzează pagube nu numai holdei răsărite, ci și grăunțelor sămănate, și agricultorii vor fi constrinși să facă o a doua sămănătură. Șoarecii strică și sămănăturile de trifoiu și luțernă, cari în unele locuri sunt total nimicite. Rapița în unele locuri stă bine, în altele e slabă, ici-colea sămănăturile au trebuit să se are din nou. Pentru lucrările agricole, pentru recoltarea napilor și cartofilor, cum și pentru lucrările la vii timpul a fost favorabil. — Animalele de casă sunt restrinse la nutrețul de grajd, de care nu se simte lipsă, cum nici de paie.

În *România* situațiunea agricolă e bună. În partea nordică a țerei de sus a cădut multă zăpadă și acolo sămănăturile sunt la adăpost; se simte însă foarte mare trebuință de zăpadă la câmpie și în valea Dunării, pentru scutirea sămănăturilor de gerurile, ce sigur nu o să întârzie. Până acum rapița e frumoasă în toată țeara și, în condițiuni priincioase și pe viitor se speră o recoltă, cum de mult nu s'a mai vădut. Tot așa de favorabile sunt perspectivele și în ce privesce sămănăturile de grâu.

În *alte țeri* situațiunea agricolă este asemenea favorabilă.

În *Argentina* unde secerișul nu e departe, se sperează o recoltă mijlocie.

Altoi gratuiți. Pentru primăvara viitoare ministrul de agricultură va distribui parte gratuit parte cu un preț bagatel un număr însemnat de altoi, pomișori nealtoiți, etc. școalelor de pomi ale comunelor, etc. Și anume se află pe coloniile statului altoi de meri 64,644, de peri 41,360,

de pruni 38,851, de caise 15,087, de pierseci de toamnă 24,716, de cireși 21,751, de vișini 13,257; apoi mai puțini de manduli, de nuci, de castani, de frăgari, de aluni, agrișei, strugurei și de smeură. Pomii nealtoiți sunt în număr mult mai mare. Asemenea și vițe de via de diferite soiuri, — americane și europene — cu rădăcini și fără rădăcini.

Școalele de pomi ale comunelor vor căpeta gratuit din toate, dovedind că sunt îngrădite și bine îngrijite, apoi că sunt provădute cu requisitele de lipsă și cu fântână, cum și, că supraveghitorul lor posedă calificațiunea recerută. Toate aceste trebuesc dovedite prin atestat oficios din partea inspectorului școlar, a învățătorului ambulant de pomărit, sau a inspectorului cercual ori comitatens de pomărit. Cererile timbrate cu timbru de câte o cor. se vor adresa ministrului de agricultură, cel mult până la 15 Ianuarie 1900; cele sosite după termin nu se vor considera. În rugare se va arăta numele comunei ce petiționează, stațiunea ultimă a căii ferate sau de vapor și posta ultimă, soiul altoilor, etc. și cantitatea lor, mărimea școalei de pomi, planul cum este împărțită, și teritorul ce se va planta în primăvara viitoare.

Școalele de pomi ale comunelor, cari nu au ținut seamă de terminul indicat mai sus, apoi preoții, învățătorii, societățile și țeranii vor căpeta pentru 1 filer bucata altoi de pomi nobili. Vor avea să petiționeze până la 15 Februarie 1900 la adresa: „Országos gyümölesészeti miniszteri bistos urnak“, Budapest. Rugarea nu trebuie timbrată; dar vor avea de plătit speșele de împachetare și transport îndată după primirea obiectelor.

S'au putut împărtași și alți indiviți cu altoi, pomii nealtoiți, vițe de via, etc. Pentru aceștia însă terminul de petiționare a expirat deja la 1 Decembrie a. c. și prețul materialului este urcat, dela 5—40 cr. de bucată.

*

Provisiuni de viță de via. Ministrul de agricultură aduce la cunoștință numele câtorva sute de proprietari, din cari unii au provisiuni însemnate de viță, necesară pentru replantarea viilor pustiite de filoxeră. Unii din aceștia posed sute de mii și chiar milioane de exemplare. Indică comitatul, comuna, stațiunea postală și a căii ferate, prețul pro miie, soiul vițelor, și că sunt cu sau fără rădăcină. Din soiurile *americane* se înșiră: Riparia Selecta, R. Tomentosa, R. Portalis, Vitis Solonis, Rupestris Monticola, Rupestris Metallica și Berlandieri. Din soiurile europene sunt înșirate mai multe deci. Prețurile sunt diferite dela 3—35 fl. pro miie pentru soiurile americane și dela 250—300 fl. pentru soiurile europene.

Comandele sunt a se adresa direct la respectivii proprietari, cari conform ordinațiunii ministeriale Nr. 60,900 dela 25 Sept. 1896, trebuie să garanteze că vița va corăspunde în toate privințele și că nu e infectată de peronospora și alte boale. „Földmívelési Értesítő“ Nr. 48 din a. c. conține numele tuturor persoanelor, cari posed viță de vândut.

REVISTA FINANCIARĂ.

Reducerea etalonului Băncii austro-ungare.

Sibiu, 7 Dec. 1899.

Consiliul general al Băncii austro-ungare în ședința sa de ieri a redus etalonul oficial dela 6% la 5½%. Această scire a fost o mare dar plăcută surprindere pentru cercurile noastre financiare, deoarece-ce la timpul seu urcarea etalonului la 6% se motivase cu urcarea etalonului în Germania și Anglia, unde de atunci situațiunea s'a înăsprit și mai mult. Reducerea etalonului dovedesce că conducerea Băncii este multumită cu situațiunea generală.

Situațiunea.

Sibiu, 5 Decembre 1899.

Deși lipsa de numărare n'a luat dimensiunile ce se prevedeau, totuși situațiunea generală a tirgului monetar este cu mult mai încordată, decât în periodul corespundător al anului expirat. Causele principale ale acestor stări, cu deosebire încât privesce tirgul de efecte, sunt și astăzi în primul loc etalonul de interese prea urcat, care la Banca Angliei numai zilele trecute a ajuns la 6%, și este temere, că și Banca germană îi va urma exemplul; la locul al doilea înregistrăm evenimentele din Transvaal, cari țin bursele într'o iritațiune permanentă, deși se crede că la urmă totuși Anglia va ieși biruitoare. Acestea precum și alte momente de caracter secundar și local, au o influință deprimătoare asupra dispozițiunei de afaceri, prin urmare și asupra tendinței burselor.

Noi în Austro-Ungaria trebuie să ținem cont și de relațiunile politice interne, cari numai liniștitoare nu le putem numi. În Budapesta se fac demonstrațiuni din cauza quotei fixate, și astfel se ivesce iarăși fantoma obstrucțiunii în parlamentul ungar; iar în Austria obstrucțiunea este deja intrupată, așa că nu se poate prevedé momentul, când se va deslega nodul gordian, care a dat ansă la atâtea debateri furtunoase și fără rezultat. Intre astfel de împregiurări, abstragere făcând de celalalte momente de importanță generală, — tirgul de efecte nu poate prospera.

Cu toate acestea însă, trebuie să constatăm, că *Bursa din Viena* este condusă de o tendință fermă. Deși transacțiuni în stil mare nu se fac, totuși dispozițiunea generală este mai mult înclinată spre cumpărări, decât realisări.

Dintre singuraticile valori mai căutate au fost în periodul expirat acțiunile băncilor, cari în urma etalonului urcat de peste an, vor raporta un beneficiu mai mare în contul intereselor, devenind astfel acțiunile mai rentabile. Valorile de transport și în special cele de căi ferate au fost cu totul neglijate, cu toate că rentabilitatea de 4½—5% ar fi destul de atrăgătoare. Mai apreciate au fost însă valorile montane, dintre cari amintim acțiunile Rima.

Tirgul de fonduri a rămas între marginile modeste de mai înainte. Mai mare circulațiune s'a făcut în Rente și Priorități garantate de stat. Obligațiunile cu premii și Losurile au fost împărțite de un interes mai viu. Obligațiunile bulgare au suferit o depreciare mai însemnată.

Tirgul monetar a fost de tot restrins, în urma banilor scumpi. În butul acestor stări încordate, totuși se speră prin Ianuarie o îmbunătățire a tirgului monetar.

La *Berlin* tirgul este ferm, mai cu samă în valorile germane și fonduri de stat străine. Dintre celelalte efecte mai căutate au fost în zilele din urmă valorile montane. Discontul privat s'a urcat cu $\frac{1}{3}\%$, și astfel no-tează $5\frac{3}{4}\%$.

La *Paris* în urma lichidațiunii abondente, bursa s'a îndemnat la cum-părări nouă, astfel că tendința o putem numi în genere fermă. Cu deose-bire rentele spaniole au fost în zilele din urmă preferite, cari au profitat în curs $\frac{1}{2}$ franci.

La *Londra* tendința generală a tirgului este cam hesitantă, din preo-cupațiune față de tensiunea monetară. Banca Angliei pentru a-și apăra incasul, în urma lipsei de aur din cauza resboiului din Transvaal, s'a văduț nevoită a urca scontul dela 5 la 6%.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Notarea procentuală a efectelor în Buletinul oficial al Bursei din Viena. Comitetul instituit din partea sindicatului Bursei vieneze, pentru modificarea cotărilor în buletinul oficial, a primit următoarele moțiuni:

1. Toate efectele cuprinse în buletinul oficial, cu excepțiunea celor citate la punctul 2, se vor cota cu începere din 1 Ianuarie 1900 în pro-cente, luându-se de basă câte 100 coroane ale nominalului.

2. Per piesă se vor cota și de aci încolo: *Losurile sêrbesci de 2%*, *Losurile turcești*, *Losurile pentru regularea Dunării*, *Losurile urbane vieneze*, *Losurile Bodenkredit austriace de 3%*, *emisiunea I și II*, *Obligațiunile cu premii hipotecare ung. de 4%*, precum și toate celelalte losuri cuprinse în rubrica „*Diverse Lose*“, și în fine *Acțiunile de folosință* (Genusscheine) Staats-bahn Gesellschaft, cât și alte bilete de dividend, cari în viitor vor mai ajunge la cotare.

3. Losurile sêrbesci, turcești, cele pentru regularea Dunării și cele urbane vieneze se vor elimina din coloana „*Andere öffentliche Anlehen*“, asemenea se vor elimina și Losurile Bodenkredit aust. de 3% emis. I și II, precum și cele hipotecare ung. de 4% din coloana de până acuma, și se vor transpune în coloana „*Diverse Lose*“.

4. În textul singuratecelor efecte sau în coloana „suma nominală“ (Nominalbetrag) este a se introduce cu cifre și suma corespunzătoare în coroane.

5. Mărimea acordului (invoielii) „Schlusshöhe“, normată până aci în sume per nominal sau în bucăți, vor rămâne și mai departe neschimbate, cu excepțiunea losurilor, cari au fost negociate în procente, și cari în viitor se vor negocia per bucată.

6. Cotarea *deviselor și valutei* nu se va schimba intrucât privește unitatea notării în valute străine.

7. Renta italiană și datoria de stat turcească, se va notă și în viitor per 100, respective 10 Lire.

După-cum vedem deci Buletinul oficial al bursei din Viena va fi supus la o remedură radicală. Avantagiile intenționate de Sindicatul Bursei prin aceste reforme sunt cam următoarele: 1. Se va obține uniformitatea posibilă a cotării; 2. prin aceasta se oferă posibilitatea unei aprecieri mai exacte a stării singuraticelor soiuri de efecte, și se poate compara cu o simplă ochire valorisarea lor, fiind grupate una sub alta în procente; până când la cotarea per piesă se recere adese-ori un calcul mai complicat; 3. fluctuațiunea cursurilor în genere se ține între limitele adevărat matematice; până când dacă s'ar menține cotarea per piesă și după introducerea valutei de coroane, ni-s'ar presenta un tablou cu totul fals; 4. se restabilesce uniformitatea cotării cu aceea a burselor germane, la cari deja toate notările, până chiar și a acțiunilor, se face în procente, și considerând legăturile strinse ce le avem cu piețele germane de efecte, introducerea cotării procentuale este un act de mare importanță; 5 se speră mai departe, că prin introducerea notării în procente a acțiunilor se va pune o basă mai solidă afacerilor de culise, și în parte afacerilor de comision și zarafie. Scopul principal însă, care a îndemnat pe subcomitetul bursei a spriginii această propunere, a fost reînvierea și întărirea culisei, care este un factor însemnat al bursei vieneze. Colosala urcare a impositului de circulațiune a răpit afacerilor de culise aproape toată productivitatea; prin introducerea însă a notării procentuale la efectele de culise, afacerile de arbitragiu se vor anima, contribuind astfel la o parțială îmbunătățire a acestui ram de afaceri.

Noi suntem de părere, că cotarea procentuală va cauza mari greutate și confuziuni publicului nepricepător în calcularea procentelor, care nu va ști apreția cursurile, și cu atât mai vârtos, că rentabilitatea acțiunilor încă va fi exprimată în procente. Așa spre exemplu acțiunile Credit austr. cotează așași cam fl. 370, ce după buletinul nou se va exprima prin Cor. 231·25, care va să dică că Cor. 100 nominal în acțiuni Credit costă Cor. 231·25. Nominalul unei acțiuni Credit este fl. 160 = Cor. 320; prin urmare Cor. $3 \cdot 20 \times 231 \cdot 25$ este egal cu cursul de Cor. 740 = fl. 370.

Ultimul dividend plătit după aceste acțiuni a fost de fl. 16 = Cor. 32—, ce se va exprima în buletinul nou (față de nominalul acțiunii de Cor. 320) cu o rentabilitate de 10%.

Buletinul cel nou va intra în vigoare la 29 Decembre a. c.

CRONICĂ.

În amintirea lui Stroescu. În 26 Novembre st. n. a. c. membrii comitetului „Asociațiunii pentru spriginirea învățăceilor și sodalilor români meseriași“, împreună cu sute de elevi meseriași, au participat la parastasul oficiat în biserica română din cetatea Brașov întru amintirea fericitului Mihail Stroescu. D-l protopop Baiulescu a ținut o frumoasă vorbire, în care a arătat marile merite ale fericitului fondator și sprijinitor al chestiunii meseriilor la poporul nostru. La 2 oare d. a. s'au distribuit în mod festiv haine învățăceilor dela meserii. Festivitatea s'a ținut în sala Asociațiunii meseriașilor și a fost deschisă de d-l Gr. Maior, membru în comitet, iar hainele au fost distribuite prin d-l secretar Ilie Savu. Preste o sută de elevi au fost împărțâșiți parte cu rocuri, parte cu pantaloni și încălțăminte. Vr'o 200 elevi, lipsiți și ei, nu au putut fi ajutați, și s'au depărtat plângând.

*

„Pământ și națiune“. Sub acest titlu „*Erdélyi Gazda*“ din Cluj Nr. 47 a. c. aduce următoarea notiță caracteristică: „Un amic al foii noastre ne scrie din Orăștie, că în casina română de acolo s'a constituit în zilele trecute *reuniunea agricultorilor români*. La întemeierea ei a luat parte activă institutul de bani „*Ardeleana*“, a cărei silință de căpetenie este să „*contrabalanseze propășirea economică a proprietarilor maghiari*“. La adunarea de constituire a reuniunii agricole au fost prezenți mulți țărani români. Reuniunea în scurt timp a adunat un capital fundamental de 3 mii fiorini. Noi însă înființăm societăți de cântări și cumpărăm steaguri. Și pe când noi cântăm, scade mereu, se împutășează pământul sub picioarele noastre. Ce prostie e a mai dice, că „nu e fericit Maghiarul!“ Să cântăm numai...“

*

Depozite de stat la bănci. În anul 1898 ministrul de finanțe a elocat la mai multe bănci din Viena, Budapesta și la unele bănci din provincie în total suma de fl. 43,987,297·58½ cr. Împărțâșite de favorul de a pute număra „statul“ între deponenții lor au fost în total 28 de bănci, dintre cari cele mai multe din Budapesta. Cea mai mare sumă elocată a fost de preste fl. 15.415,000, iar cea mai mică de preste fl. 57,800. Din părțile transilvănene a fost dotată numai „*Erdélyrészi magyar jelzáloghitelbank*“ din Cluj cu 400,000, pe când băncile române, dintre cari cele mai multe dispun de capitale sociale și rezerve cu mult mai însemnate, decât multe din băncile provinciale favorisate, au rămas — de sine înțeles — cu totul afară din combinațiune.

o

*

Ridicarea procentului pentru depozite în Viena. Cum înțeleg caselle de păstrare austriace să ajutoreze poporul și să-l îndemne la economii, ne arată institutele de bani comunale din Viena, cari au decis ridicarea procentului pentru depuneri până la 200 coroane la 4%, pentru

deposite dela 200—10,000 coroane la $3\frac{3}{4}\%$, iar pentru deposite peste 10,000 coroane la $3\frac{1}{2}\%$.

Oare stările dela noi să nu reclame de loc desvoltarea spiritului de economisare la popor prin acordare de favoruri? Așa se pare, cel puțin judecând după procedura urmată de aproape toate băncile noastre.

*

Valuta nouă. Precum se scie la 1 Ianuarie 1900 intră în vigoare valuta de aur, a cărei nume e *coroana*. Ca să nu obvină erori prin însemnarea valutei noue, recomandăm atențiunii celor interesați, că *coroane* și *valută austriacă* trebuie strict distinse una de alta, ca noțiuni deosebite. Deci vom avé să calculăm numai în Coroane și fileri, și vom evita însemnări ca: *valută austr.*, *valută ung. sau valută aust.-ungară*. Adaosul „valută austro-ung.“ ar fi ce e drept permis după legea despre prolongirea convenției vamale și comerciale din 1887, dar numai permis, și nicidecum dorit.

In.

La acest loc mai amintim, că Banca austro-ungară în viitor nu va mai escompta cambii datate după 1 Ian. 1900, dacă suma nu va fi exprimată în coroane. Prin urmare băncile noastre dela anul nou încolo numai în acel cas vor pute reescompta cambiile lor, fie direct la Banca austro-ungară, fie la alte bănci ce au legături cu aceasta, dacă în acele cambii suma va fi exprimată în valuta de coroane.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

LITERATURA ECONOMICA.

„*Anuarul financiar*“, editat de mai mulți ani cu frumoase succese de Dl N. P. Petrescu, va trece prin unele schimbări esențiale. Anume în sensul unui conclud luat de Delegațiunea Băncilor în luna lui Maiu a. e., Anuarul va apăre de acum înainte în edițiunea proprie a Delegațiunii, și după-ce în urma înființării „*Revistei Economice*“, în care se pot publica ori-ce scrieri de interes pentru institutele noastre economice, partea lui literară a devenit superfluă, aceasta va fi înlocuită cu alte publicațiuni de interes *practic* pentru băncile noastre. Astfel Anuarul, care cu proxima ocaziune *se va edita încă înainte de anul nou 1900*, va cuprinde: Șematismul societăților noastre financiare și comerciale, redigiat tot de Dl N. P. Petrescu pe basa stărilor și rezultatelor dela finea anului de gestiune 1898, apoi un calendar, întocmit anume pentru trebuințele băncilor și arătând la fie-care lună agendele legate de termen ale contabilității, termenele la cari trebuiesc administrate dările și competențele erariale, dăilele sortării losurilor și ale scadenței cupoanelor, etc. Afară de aceste Anuarul va mai cuprinde un vast material de informațiuni pentru trebuințele dălnice ale băncilor, cum sunt: Scalele de timbru în coroane, competențele de timbru pentru documentele și actele mai frecvente la bănci, noul tarif postal în coroane (nepublicat încă), un estras din regulamentul băncii austro-ungare (afaceri de incasso, escompt, lombard și giro), informațiuni asupra cassei

de păstrare postale, relațiunea valutei de coroane față cu valutele străine, monetele, măsurile și pondurile legale ale statelor europene, table pentru calcularea intereselor, etc. Din aceste se vede, că Anuarul financiar va fi o carte folositoare, ba aproape indispensabilă nu numai pentru toate instituttele noastre economice, ci pentru toți aceia cari se ocupa cu afaceri financiare. Prețul Anuarului va fi cel de pân'acum, adecă 3 coroane. Comandele sunt a se adresa cătră Administrația „Revistei Economice“, și pentru-ca tiragiul să se poată stabili în număr corespunđător, rugăm a le trimite în timp cât mai apropiat.

Bibliografie.

Idei fundamentale în economia politică și o nouă teorie sociologică de *Ioan Socaciu*, profesor în Brașov. Editura autorului, Brașov, Tipografia A. Murășianu. 1899. Prețul 65 cr.
Despre poporație, statistica, teoria și politica ei, studiu economic de *A. C. Cuza*, doctor în drept. Iași, Tipografia Națională 1899. 466 pagini.

TRAGERI LA SORTI.

Losuri de stat din anul 1860. La 2 Novembre 1899 s'au tras următoarele
 220 serii: 80 295 363 394 422 582 688 1063 1115 1376 1498 1835 1901 1922 1965 2067
 2097 2131 2196 2204 2308 2732 2741 2803 2943 3033 3098 3106 3108 3182 3203 3206 3314
 3394 3561 3844 4111 4172 4261 4345 4446 4527 4547 4626 4627 4663 4746 4796 4810 4813
 4853 4925 4929 4982 5056 5223 5252 5296 5319 5329 5341 5358 5453 5557 5602 5689 5762
 5766 5846 5948 6076 6124 6198 6361 6381 6431 6579 6661 6730 6798 7001 7042 7266 7267
 7316 7443 7473 7503 7687 7741 7749 7969 7987 8033 8113 8141 8277 8299 8305 8342 8482
 8505 8540 8718 8856 8888 8903 9054 9102 9223 9563 9568 9614 9636 9641 9690 9743 9766
 10127 10218 10280 10301 10362 10414 10423 10440 10551 10804 10824 10876 10888 11048
 11376 11397 11445 11491 11732 11736 11747 11752 11961 12015 12016 12072 12082 12155
 12285 12315 12365 12441 12644 12647 12666 12707 12747 12777 12782 12963 13041 13077
 13111 13196 13460 13615 13661 13696 13864 13995 14094 14099 14369 14441 14538 14644
 14969 15043 15091 15149 15304 15315 15339 15878 15913 16141 16152 16218 16420 16423
 16568 16675 16840 16878 16891 16959 17124 17203 17291 17561 17662 17829 17995 18095
 18219 18251 18337 18351 18458 18509 18536 18604 18689 18701 19339 19358 19469 19554
 19577 19795 19797 19975, dintre cari cu premii mai mari s'au sortat următoarele losuri:

Seria	Nr.	fl.	Seria	Nr.	fl.	Seria	Nr.	fl.	Seria	Nr.	fl.
422	17	1000	5296	1	1000	11736	11	1000	13041	7	5000
1498	19	1000	5602	15	1000	11747	7	5000	13077	16	10000
2067	15	1000	5766	2	1000	12016	16	1000	16152	11	1000
2097	18	5000	6076	8	1000	12072	8	5000	16423	7	1000
2196	4	1000	6198	16	5000	12082	7	1000	17829	7	5000
3033	15	50000	6431	8	5000	12082	11	5000	18251	9	25000
3182	10	10000	7267	9	1000	12155	10	1000	18689	11	1000
3561	2	300000	8299	11	5000	12644	10	1000	19358	19	1000
4446	3	1000	10551	20	1000	12666	18	5000	19469	2	1000
4626	15	1000	10804	3	1000	12782	15	1000	19469	19	1000
4627	8	1000	10824	1	5000	12782	19	1000	19554	4	5000
4925	1	5000	10876	2	5000	12963	19	1000	19797	9	1000
5056	1	1000	11376	20	5000.						

Toate celelalte numere cuprinse în seriile de sus, dobândesc cel mai mic premiu de nominal fl 600, resp. fl. 120. Rambursarea se face cu necepere din 1 Februarie 1900. Proxima tragere se va face la 1 Februarie 1900.

Losuri comunale de Viena din anul 1874. La 2 Novembre 1899 s'au tras următoarele 21 de serii: 140 244 251 365 610 756 999 1138 1269 1288 1322 1857 1893 2095 2224 2505 2620 2628 2645 2941 2977, dintre cari câștiguri mai mari au dobândit următoarele:

Seria	Nr.	fl.	Seria	Nr.	fl.	Seria	Nr.	fl.	Seria	Nr.	fl.
140	66	250	610	92	1000	1288	42	250	2095	57	250
251	26	250	999	14	250	1288	94	250	2620	45	250
251	76	250	999	64	250	1893	34	1000	2620	92	1000
365	81	1000	1269	81	250	1893	48	5000	2620	97	1000
365	92	250	1288	28	250	2095	6	20000	2941	14	20000

Celelalte losuri cuprinse în seriile de sus primesc cel mai mic premiu de fl. 150 v. a. Rambursarea se face la **1 Februarie 1900**. Proxima tragere va fi la **1 Martie 1900**.

Losuri crucea roșie italiană. Tragerea din 2 Novembre 1899. Cu *premiu mai mari* s'au tras următoarele losuri:

Seria	Nr.	Lire	Seria	Nr.	Lire	Seria	Nr.	Lire
853	42	2000	8182	1	35000	9477	6	1000
2158	20	50	8991	1	50	11915	30	50
4224	25	50	9476	43	50.			

Plătirea acestor premii se face la 10 Noembrie 1899, substragându-se 20% ca impozit. Cuponul de premii se detașează și reține, iar losul îl reprimște proprietarul pentru mai departe participare la tragerile de amortisare. *Spre amortisare* s'au tras următoarele 20 serii: 186 432 466 1122 1146 1494 1568 1824 1970 2217 3470 4779 5009 6131 7207 7760 9361 9865 10568 10666. Losurile cuprinse în aceste 20 serii (fie-care serie cuprinde losurile cu Nr. 1—50) se rambursează la **10 Novembre 1899 cu câte 31 Lire** minus impozitul de circulațiune. Cuponul de premiu detașat participă la proximele trageri de premii, până la eventuala lui sortare.

Losuri hipotecare ung. de 3% din anul 1895. Tragerea din 25 Octombrie 1899.

A. Tragerea de câștiguri:

Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.	Seria	Nr.	Cor.
111	87	400	839	47	400	1505	54	400	2242	35	10000
190	42	400	1083	66	400	1561	40	400	2293	41	2000
324	83	400	1195	16	2000	1573	1	400	2596	72	400
674	54	2000	1353	42	400	1610	96	400	2764	39	400
765	36	400	1443	95	4000	1821	94	400	2910	39	400

B. Tragerea premiului de 20 coroane:

Seria **829** Nr. 1—100. Losurile cuprinse în această serie primesc cu incepere din 25 Ianuarie 1900 un premiu de 20 coroane.

C. Tragerea de amortisațiune.

S'a tras seria **1418** și **1422** Nr. 1—100. Cele 100 losuri cuprinse în fiecare serie se vor rambursa la **25 Ianuarie 1900** cu câte 200 coroane, primind și un bilet de premiu, care participă la următoarele trageri de premii.

Losuri Bodencredit Austriace de 3% din 1880. La 16 Novembre 1899 s'au tras următoarele 16 serii: 174, 720 1146 1219 1668 1765 1943 2085 2387 2392 2607 2690 2727 3152 3270 3350. Losurile cuprinse în aceste serii se vor rambursa din **1 Iunie 1900** cu câte **fl. 100 liber de impozit**, dându-se proprietarului un bilet de premiu cu seria și numărul losului tras, cu care participă la proximele trageri de premii.

Cu premii mai mari s'au tras următoarele losuri: Seria 1144 Nr. 35 fl. **2000**. Seria 1859 Nr. 53 fl. **45000**. Seria 2298 Nr. 36 fl. **1000** și seria 3355 Nr. 30 fl. **1000**. Rambur-

sarea se face la 1 Iunie 1900 și cu această qi încetează dobânda, iar după rambursarea premiului, — obligațiunea se scoate din circulațiune.

Losuri de Stat ungare din anul 1870. La 15 Novembre s'au sortat următoarele 50 de serii: 119 242 355 370 394 419 433 951 1056 1108 1120 1146 1252 1286 1659 1948 1950 2043 2142 2326 2366 2386 2440 2488 2695 2784 2806 2841 3090 3196 3237 3412 3574 3591 3681 3737 3930 4013 4241 4495 4537 4697 4891 5067 5139 5361 5521 5790 5930 5792 dintre cari premii mai mari au dobândit următoarele losuri:

Seria	Nr.	fl. v. a.	Seria	Nr.	fl. v. a.	Seria	Nr.	fl. v. a.
355	35	150000	2366	36	1000	4241	28	500
419	19	500	2386	25	500	4495	41	500
951	50	10000	2440	11	500	4697	6	500
1286	31	500	2841	24	500	4697	7	500
1948	15	500	3412	14	500	4697	17	500
2043	17	500	3681	23	500	5930	8	500
2142	16	500	4013	27	1000	5972	12	1000
2326	5	500	4013	38	500	5972	49	1000
2366	24	5000						

Toate celelalte losuri cuprinse în seriile de sus se vor rambursa la 15 Maiu 1900 cu câte fl. 160 *liber de imposit*, subtragându-se numai competența de timbru după scala II.

Losuri hipotecare ung. de 4% din 1884. La sortarea din 15 Novembre 1899 s'au tras următoarele obligațiuni cu premii mai mari:

Seria	Nr.	fl. v. a.	Seria	Nr.	fl. v. a.	Seria	Nr.	fl. v. a.
2099	42	1000	3541	98	1000	3751	68	1000
2813	59	35000	3588	58	1500			

cari se rambursează la 15 Febr. 1900. Obligațiunile sortate se vor schimba cu altele de aceeași serie și număr, cu cari proprietarul participă la proximele trageri de câștig.

Spre amortisare s'au tras următoarele 24 serii: 60 210 274 396 582 737 807 974 1085 1145 2255 2303 2342 2373 2847 3023 3085 3373 3609 3631 3858 3876 3939 3970.

Cele 2400 losuri cuprinse în aceste serii se vor rescumpăra la 15 Februarie 1900 cu câte fl. 100, dându-se proprietarului în locul losului tras un bilet de premiu, cu care participă la proximele trageri de premii. Proxima tragere va fi la 15 Maiu 1900.

Losuri ungurești J6 sziv. La tragerea din 15 Novembre 1899 s'au sortat următoarele câștiguri mai mari:

Seria	Nr.	fl. v. a.	Seria	Nr.	fl. v. a.	Seria	Nr.	fl. v. a.	Seria	Nr.	fl. v. a.
48	60	10	2770	69	25	4447	34	10	6017	97	500
471	9	100	2853	1	10	4644	5	500	6135	89	25
1015	11	10	3520	28	25	4644	73	1000	6142	5	10
1109	75	20000	3598	85	1000	5062	57	100	6319	1	25
1129	64	25	3613	27	10	5302	61	10	6641	94	500
1386	91	100	3693	68	100	5311	57	25	6846	39	25
1435	38	10	3771	20	25	5388	6	25	6901	53	25
1538	57	1000	3771	29	25	5442	62	100	6919	48	10
1567	92	25	3799	3	10	5777	50	10	7133	29	10
1671	74	25	3833	9	25	5847	47	25	7282	37	25
1794	56	10	4282	1	10	5862	49	10	7309	76	25
1904	99	100	4348	85	25	5959	68	25	7383	4	100
2680	76	25.									

Rambursarea se face la 1 Decembrie 1899.

Losuri de stat din 1864. La tragerea din 1 Decembrie 1899 s'au sortat următoarele 44 serii: 25 50 136 165 193 405 841 1093 1103 1207 1213 1244 1256 1348 1383 1411 1444 1463 1470 1537 1760 1853 1926 2182 2210 2251 2273 2357 2365 2653 2704 2736 2748 2770 2860 2880 3030 3038 3133 3292 3320 3414 3492 3818, dintre cari cu premii mai mari s'au sortat următoarele:

Seria	Nr.	fl. v. a.	Seria	Nr.	fl. v. a.	Seria	Nr.	fl. v. a.	Seria	Nr.	fl. v. a.
25	20	400	1348	40	5000	2273	69	400	2880	68	400
193	68	10000	1383	33	400	2357	14	400	3030	19	400
841	1	400	1411	3	400	2365	12	400		25	400
	5	400	1463	16	400		41	400		55	400
	35	400		51	400	2653	80	400		57	400
1093	94	400		95	400	2748	15	20000	3133	57	400
1103	6	2000	1470	15	400		17	400	3320	23	400
1207	12	5000		16	400		38	400		40	400
	95	400		46	400	2770	34	400		52	400
1213	33	400	1926	64	400		98	400	3492	56	1000
1244	100	2000	2251	2	400	2860	27	400		65	150000
1256	48	1000		18	400	2880	67	400	3818	13	400
1348	27	400	2273	21	1000.	Celelalte 4350 losuri neînșirate aici, dar cuprinse în cele 44 serii sortate, dobândesc câte fl. 200 v. a. Rambursarea se va face la 1 Martie 1900. Proxima tragere la 1 Iunie 1900.					

Losuri turcești per franci 400. La 1 Decembre 1899 s'au tras următoarele câștiguri mai principale:

Nr. 314551 cu franci **600000**

Nr. 1961240 franci **60000**

„ 383045 „ „ **20000**

„ 1969222 „ **20000**

Lista completă a câștigurilor principale va apăre în procsimul număr al Revistei.

Amortisări. *Cincimi de Losuri de Stat din 1860:* Seria 1720 Nr. 8 Cl. I à fl. 100.

Seria 10898, Nr. 7, Cl. III. à fl. 100.

Jumătăți de Losuri de Stat din 1864: Seria 1964 Nr. 27 Cl. I; Seria 2540 Nr. 18 Cl. I à fl. 50.

Losuri întregi de Stat din 1864: Seria 90, Nr. 28, Cl. I și II; Seria 2712 Nr. 83 Clasa I și II.

Losuri aust. „Credit“: Seria 1930 Nr. 94, Seria 3235 Nr. 95 à fl. 100.

Losuri Crucia roșie aust.: Seria 576 Nr. 1.

Losuri crucia roșie ung.: Seria 3919 Nr. 10.

Losuri „Salm“: Nr. 19449.

Oblig. de 5% Regul. Dunării: Nr. 111 și 2884 à fl. 100.

Losuri de 3% Bodencredit aust. Em. I: Seria 339 Nr. 2.

Losuri de 3% Bodencredit aust. Em. I: (Bilet de premiu) Seria 1554 Nr. 40.

Renta comună de 4 2/10 bilete (Maiu—Novembre): Nr. 441447 per fl. 1000; Nr. 210917 fl. 1000; Nr. 50484 fl. 300.

Rentă comună de 4 2/10 bilete (Februar—August): Nr. 6469 à fl. 1050; Nr. 174304 à fl. 200; Nr. 74656 à fl. 100; Nr. 36714 până incl. 36720 à fl. 100 (1 Aug. 1868); Nr. 60074 până inclusive 60077, 63657, 107494 fl. 100 (dto 1/9 1868); Nr. 7298, 43487, 124848, 200517 à fl. 1000 (dto 1/11 1868).

Rentă comună de 4 2/10 argint (April—Oct.) Nr. 17641 à fl. 1000 Nr. 45742/3, 81912, 190496 per fl. 1000.

Rentă ung. de 4% aur lit. A: Nr. 51387, 57359, 57360, 57361, 62696 à fl. 100; lit. B.: Nr. 23342 à fl. 500—; lit. C.: Nr. 253634, 288015, à fl. 1000; lit. D.: Nr. 377/057, 3991/062, 4549/006, 4863/058 à fl. 100.

4 1/2% Staatsschulden-Partial-Obligationen des Vereinigten Prioritäts-Darlehens der ung. Eisenbahnen: Nr. 5489, 5490 à marce 400.

Priorități de 4% Galizische Karl Ludwig-Bahn: Seria 3332 Nr. 19 à fl. 300.

Priorități de 3% Südbahn: Seria P. Nr. 193464.

Acții österreichische Nord-West-Bahn (mantaua) 49675, 60260—60263, 179488 și 179489 lit. A. à fl. 200 arg.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul efectelor mai căutate pentru plasări și rentabilitatea lor.

Prescurtări: arg. = argint. austr. = austriac. B. = Bancă. B. B. = bilet de bancă (Banenotă).
 C. = coroane. C. F. = Cale Ferată. com. = comunal. C. de p. = Casă de păstrare. Cr. = Credit.
 d. = din. em. = emisiune. fonc. = fonciar. hip. = hipotecară. Impr. = Imprumut. L. = Los.
 Ln. = Lei noi. Obl. = Obligațiuni. pr. = premii. se. = scutit de imposit. Scr. = Scrisuri.
 St. = Stat. ung. = ungară. *) cu subtragere de 2% dare per cupon.

Budapesta		Do- bândă	Numirea valorilor	Scadenta cupoanelor	Viena		Rentabilitea
20 Nov. 1899	4 Dec. 1899				20 Nov. 1899	4 Dec. 1899	
Se vinde		o/o			Se vinde		4 Dec. 1899
			I. Efecte publice.				o/o
100.—	99.75	4 ² / ₁₀	Renta comună austr. ung. (hârtie)	Mai, Nov.	99.95	99.55	4.21
100.—	99.75	4 ² / ₁₀	dto dto dto.	Febr., Aug.	99.90	99.50	4.22
99.75	99.75	4 ² / ₁₀	dto dto (arg.)	Ian., Iul.	99.60	99.25	4.23
99.75	99.75	4 ² / ₁₀	dto dto	Apr., Oct.	99.60	99.30	4.22
117.—	117.—	4	Renta austr. (aur) sc. . . .	dto	116.85	116.90	4.16
100.—	100.—	4	dto. „ (coroane) sc. . . .	Mart., Sept.	99.85	99.60	4.01
117.25	116.75	4	dto. ung. (aur) sc. . . .	Ian., Iul.	116.95	116.55	4.18
95.60	95.40	4	dto. dto. (coroane) sc. . . .	Iun., Dec.	95.45	95.30	4.20
100.75	100.75	4 ¹ / ₂	Impr. C. F. ung. (arg.) d. 1889	Ian., Iul.	100.40	100.20	4.49
121.—	121.—	4 ¹ / ₂	dto. (aur)	Febr., Aug.	120.40	120.50	4.48
99.75	99.75	4 ¹ / ₂	Obl. de Regalii ung. sc. . . .	Ian., Iul.	99.80	99.60	4.53
100.50	100.50	4 ¹ / ₂	dto - croato-slav. sc. . . .	dto	—	99.30	4.56
95.50	95.50	4	Bonuri rurale dto. sc. . . .	dto	100.—	99.50	4.04
94.50	95.—	4	dto ung. sc. . . .	dto	94.50	94.90	4.19
—	—	4	Impr. orașului Viena d. 1894 *)	Mart., Sept.	94.50	94.70	4.13
—	—	4	dto dto dto d. 1898 *)	Ian., Iul.	97.75	97.80	4.02
—	—	6	dto C. F. de st. bulg. d. 1889	Apr., Oct.	100.40	100.—	6.—
105.—	99.—	6	dto (hip.) C. F. de st. bulg. d. 1892	Ian., Iul.	120.40	100.25	6.—
			II. Scrisuri fonciare.				
—	—	4	Instit. de Cred. fonciar austr. (Oestr. B.-Cr. A.) *)	Apr., Oct.	97.—	97.—	4.04
—	—	4	B. centr. austr. de Cr. fonc. (Oestr. Centr. Boden-Cr. B.) . . . C.	Ian., Iul.	98.50	99.50	4.02
—	—	4 ¹ / ₂	dto dto B. B.	Apr., Oct.	101.25	101.40	4.42
100.—	100.—	4 ¹ / ₂	B. com. B.-Pesta B. B.	Febr., Aug.	99.75	99.75	4.52
96.25	96.25	4	dto dto C.	dto	96.25	96.—	4.17
103.50	103.50	4 ¹ / ₂	dto dto (Obl. c. 10% pr.) B. B.	Apr., Oct.	103.50	103.50	4.35
97.25	97.25	4	dto dto dto (5% pr.) C.	dto	97.25	97.—	4.12
100.05	100.05	4	Banca austro-ungară B. B.	dto	100.05	100.05	3.99
102.—	102.—	5	„Albina“ Sibiiu C.	dto	—	—	4.90
102.—	102.—	5	dto t dto B. B.	Ian., Iul.	—	—	4.90
100.75	100.75	4 ¹ / ₂	Casa de păstrare (Allg. Sparkassa) Sibiiu em. IV C.	Mart., Sept.	100.75	100.75	4.46
100.50	100.50	4 ¹ / ₂	Inst. de Cred. fonc. (Bod. Cr.-Anst.) Sibiiu em. VI C.	dto	100.50	100.50	4.47
100.—	100.—	4 ¹ / ₂	I Cassă de pastrare a capit. Bpesta (I. BP. föv. tak. pénztr.) . B. B.	Mai, Nov.	99.75	99.75	4.50
100.—	100.—	4 ¹ / ₂	Casa de p. regnic. ung. centr. Bpesta (M. orsz. közp. tak. pztr.) . B. B.	Febr., Aug.	99.75	99.75	4.50
100.—	100.—	4 ¹ / ₂	B. hip. centr. a C. de p. ung. (Tak. pztr. közp. jeltzalog B.) em. IV, V. B. B.	Mart., Sept.	98.25	98.25	4.50
97.30	98.50	4	Instit. de Cred. fonciar ung. (Magy. földhit. int.)	dto	98.—	97.70	4.07

Budapesta		Doc. bancă	Numirea valorilor	Căştigul minimal	Viena	
20 Nov. 1899	4 Dec. 1899				20 Nov. 1899	4 Dec. 1899
Se vinde		%	III. Losuri.		Se vinde	
170.50	170.50	4	L. de St. din 1854 à fl. 250 v. c. 20% contrib. à fl. 100	304.—	169.—	168.75
136.40	137.25	5	L. de St. din 1860 à fl. 500 v. a. 20% contrib. à fl. 100	580.—	136.80	137.75
157.50	157.50	5	L. de St. din 1860 à fl. 100 v. a. 20% contrib.	116.—	157.25	156.50
204.—	201.50	—	L. de St. din 1864 à fl. 100 v. a.	180.—	204.25	200.50
204.—	201.50	—	dto dto à fl. 50 v. a.	90.—	204.25	200.50
161.—	160.50	—	L. de St. ung. de fl. 100	155.81	161.—	160.50
161.—	160.50	—	dto de fl. 50	77.87	161.—	160.50
138.25	138.25	4	L. „Tisa“	120.—	137.75	138.50
6.50	7.—	—	L. Basilica din Budapesta supr. timb.	6.—	7.20	7.20
3.75	3.55	—	L. Jó-sziv supra timbrate	2.—	—	—
203.—	205.—	—	L. Credit de fl. 100	180.—	203.—	204.—
—	—	—	L. Clary de fl. 40	58.—	63.—	64.50
—	—	4	L. pentru navig. dunăreană de fl. 100	105.—	162.—	162.—
—	—	5	L. pentru regul. Dunării de fl. 100	100.—	129.75	130.35
—	—	—	L. Innsbruck de fl. 20	28.—	33.—	32.75
—	—	—	L. Krakau de fl. 20	28.—	30.—	29.90
—	—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1880*)	100.—	120.—	119.50
—	—	3	L. de ale Inst. de Cr. fonc. austr. (Oest. Boden-Cr. Anst.) din 1889*)	100.—	118.—	118.—
66.—	66.—	—	L. „Buda“ de fl. 40 supra timbrate	62.50	66.25	66.25
63.—	63.—	—	L. „Pálffy“ dto	58.—	63.—	64.60
—	—	—	L. „Rudolf“ de fl. 10	11.60	28.—	28.—
20.25	20.25	—	L. Crucea roşie austr. de fl. 10	12.40	20.60	20.40
10.75	10.50	—	dto ung. de fl. 5	6.50	10.50	10.30
12.—	11.50	—	dto italiană Lire 10	—	—	—
—	—	—	L. „Salm“ de fl. 40	58.—	86.—	86.75
—	—	—	L. Salzburg de fl. 20	28.—	30.—	31.50
—	—	—	L. St. Genojs de fl. 40	62.25	85.—	86.75
—	—	—	L. Stanislau de fl. 20	24.—	61.—	61.—
—	—	4 ¹ / ₂	L. „Triest“ de fl. 100*)	105.—	172.—	185.—
—	—	4	„ „ de fl. 50*)	50.—	72.—	80.—
120.—	119.25	4	Scr. fonc. cu pr. ale B. hip. ung. (Magy. jelz. hit. B.) à fl. 100	100.—	120.—	119.—
—	—	—	L. Waldstein à fl. 20	20.50	85.—	98.—
190.50	193.50	—	L. com. Viena din a. 1874 de fl. 100	140.—	189.50	192.50
			IV. Valute.			
5.75	5.75	—	Galbini c. r. monetă	—	5.72	5.71 ⁵
5.70	5.70	—	„ ferecaţi	—	5.71	5.71
9.61	9.61	—	Napolend'or (20 franci sau 8 fl. v. a.)	—	9.59	9.59 ⁵
11.84	11.82	—	20 Marce aur	—	11.83	21.83
—	—	—	Lira otomană aur	—	—	—
59.20	59.22 ⁵	—	Bancnote germâne (100 Marce)	—	59.10	59.10
47.95	47.90	—	„ franceze (100 franci)	—	47.85	47.85
128.50	128.50 ⁵	—	Ruble hârtie (100 Ro.)	—	128.12 ⁵	128.—
12.10	—	—	Sovereignes	—	12.09	12.—
46.75	46.25	—	Bilete române	—	—	—

Etalonul de interes al bancii austro-ung. din 7 Decembre 1899: La cambii

5¹/₂%, Lombard pe rente și scrisuri fonciare de ale băncii 6%, pe alte efecte 6¹/₂%.

Discont privat: cu scadențe de 3 luni 5⁹/₁₆%—5⁵/₈% cu scadențe mai lungi 6—6¹/₂%.

Bursa de efecte din București.

Valori	Do- bândă	Scadința cupoanelor	Cursul din		Renta-
			20 Nov. 1899	4 Dec. 1899	bilitatea 4 Dec. 1899
Renta rom. amort.	5 ^{0/0}	Apr., Oct.	98.—	98.—	5.10
" " Impr. 1892	5	Ian., Iul.	—	—	—
" " " 1893	5	dto	—	—	—
" " " 1894	4	Apr., Oct.	84.—	84.—	4.79
" " " de 32 ^{1/4} mil.	4	Ian., Iul.	85.—	85.—	4.70
" " " " 50 " "	4	dto	86.50	86.50	4.62
" " " " 274 " 1890	4	dto	86.50	86.50	4.62
" " " " 45 " 1891	4	dto	86.50	86.50	4.62
" " " " 120 " 1894	4	dto	—	86.50	4.62
" " " " 90 " 1896	4	Mai, Nov.	—	—	—
" " C. F. R. conv. Schulversehr.	5	Ian., Iul.	—	—	—
Obl. com. București 1896	4 ^{1/2}	Mar., Sept.	—	—	—
" " " 1898	4 ^{1/2}	Ian., Iul.	—	—	—
Scr. fone. rurale	5	dto	95.—	94.—	5.30
" " " "	4	dto	82.25	80.50	4.96
" " urbane București	5	dto	88.75	87.75	4.52
" " " Iași	5	dto	84.75	85.—	5.90
Acțiuni.					
	ultima divid.	Capital vărsat			Nomi- nal
	L. n.	L. n.			L. n.
B. Română	12.81	150.—	—	—	500.—
B. Națională	112.—	intreg	2420.—	2395.—	500.—
B. Agricolă	23.—	375.—	316.—	305.—	500.—
B. de Escompt	20.—	intreg	282.—	274.—	200.—
B. Dacia-România	35.—	"	413.—	410.—	200.—
B. Naț. de asigurare	32.—	"	415.—	417.—	200.—
Soc. de basalt artificial	27.50	"	—	—	250.—
" Rom. de construcții	—	"	50.—	50.—	200.—
" de furnituri militare	30.—	"	—	—	500.—
" română de tramw.	45.—	"	—	—	200.—

Bursa de mărfuri din Budapesta.

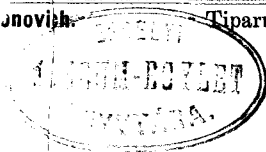
Cursul din 4 Decembrie 1899.

Grâne de	Calitatea per Hectol.	Prețul pro 100 Chilogr.		Calitatea per Hectol.	Prețul per 100 Chilogr.		Grâne	Specia	Calitatea per Hectolitr	Prețul per 100 Chilogr.	
		dela	până la		dela	până la				dela	până la
Bănat	76	fl. 7.70	fl. 7.75	77	fl. 7.75	fl. 7.85	Secară	Prima	70—72	6.15	6.25
dto	78	7.95	8.05	79	8.—	8.15	dto	Secunda	—	6.—	6.10
dto	80	8.15	8.25	81	8.25	8.35	Orz	Nutret	60—62	5.80	5.90
Tisa	76	7.70	7.80	77	7.80	7.90	dto	de povarnă	62—64	5.55	5.60
dto	78	8.—	8.10	79	8.05	8.20	dto	de bere	64—66	6.25	6.50
dto	80	8.20	8.30	81	8.30	8.40	Ovės	—	39—41	5.35	5.40
Pesta	76	7.65	7.75	77	7.75	7.85	Porumb	Bănătan	—	5.30	5.65
dto	78	7.95	8.05	79	8.—	8.15	dto	Diferit	—	5.30	5.40
dto	80	8.15	8.25	81	8.25	8.35	Rapiță	—	—	11.60	12.10
Alba reg.	76	7.70	7.80	77	7.80	7.90	Meiu	—	—	—	—
dto	78	8.—	8.10	79	8.05	8.20					
dto	80	8.20	8.30	81	8.30	8.40					
Bacia	76	7.80	8.—	77	8.—	8.10					
dto	78	—	—	79	—	—					
dto	80	—	—	81	—	—					
România tr. v.	76	—	—	77	—	—					
dto	78	—	—	79	—	—					
dto	80	—	—	81	—	—					
Sârbia tr.	78	—	—	79	—	—					
dto	80	—	—	81	—	—					
Bulgaria tr. v.	80	—	—	81	—	—					
							Diverse produse	Specia			Prețul per 100 Chilogr. se cump. fl.
							Untură de porc	de B.-Pesta	49.—	49.50	
							Slănină (Clisă)	de B.-Pesta (albă)	40.50	41.—	
							dto	afumată	46.—	46.50	
							Prune	bosniace 1899	20.25	20.50	
							dto	sârbesci 1899	19.50	20.—	
							Magiun (lic.d.pr.)	slavon	18.50	19.—	
							dto	sârbesc	16.75	17.—	

Proprietar și editor: Dr. C.

Novișki

Tiparul Tipografiei arhidieceșane.

H 236

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN

PENTRU

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DIRECTOR: Dr. C. Diaconovich.

Anul I

1899.

SIBIIU, 1899.

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARCHIDIECESANE.

SUMAR.

I. Economie politică.

	Pag.		Pag.
Al cui e pământul, a aceluia e patria	81, 145	Nouele baze ale politicei maghiare de Beksic Gustáv	474
Budgetul anului 1900	458	Prelegeri pentru popor	401
✓ Cătră cetitori (art. de program)	1	Recensemântul din an. 1900	461
Chestiunea agrară în România	102	Reforma băncilor din provincie	80
Colonisări, anchetă	419	Reforma casselor de păstrare	194, 239
Crisele comerciale și economice, de I. I. Nacian	158	Reforma institutelor de credit	97
Cuota de binefacere	41	Reforma societăților anonime	441
Epoca de aur în Transilvania	471	Reforme agricole, progr. guvern. ung.	272
Finanțele României	28	Reuniunea funcționarilor de bancă, de V. C. Osvadă	373
Institutele noastre financiare, de Arseniu Vlaicu	5	Revista economică a an. 1898	48
La finea anului	481	Ridicarea scontului, de I. Vătășan	488
Mobilitatea capitalului băncilor, de V. C. Osvadă	169	Statistica băncilor din Ungaria în a. 1897	22

II. Afaceri financiare.

	Pag.		Pag.
Asemnate de saline în Austria	79	Cursul de transformare a bursei din Budapesta	79
Aurul, producțiunea	196	Deposite în Viena, ridicarea procentului Dunărea, regularea ei, împrum. de 4%	520
Aurul, târgul de a. în Londra 1898	78	Efectele, negociarea lor la bursa din Viena, de Iuliu Popescu	255
Banca austro-ungară	30, 77	Etalonul de interese, urcarea lui, de I. Vătășan	27
„ „ „ reducerea etalon.	517	Finanțele Ungariei în I. trimestru 1899	310
Banca națională a României	78, 144, 195	Însoțiri de credit	15, 119
Bancnote de 1 fl. și crucerii de aramă	472	Legea monetară, nouă, rusească, din 7 Iunie 1899	349
Bani de hârtie, de I. V. (traducere)	371	Monetisările în anul 1900	472
Burse, revista	28	Note de stat în circulațiune	30
Bursa din Viena, notarea procentuală a efectelor	518	Renta unificată de 5% a căilor ferate bulgare	32
Căile ferate de stat, oblig. de 4 $\frac{1}{2}$ %	84	Renta, titluri de I. Popescu	326
„Cassă de amanet“, prima	198	România, datoria publică în 1 Apr. 1897	146
Coroane, valută nouă,	29, 83, 433	Situațiunea financiară, 73 127 178 228 275 307 348 388 431 469.	
Coroane, calcularea oblig. în C. 309, 413. 492		Taleri levantini, reducerea taxei de monetisare	791
Coroane, monete noue de 5 C.	319	Valuta nouă	521
Cotarea efectelor în procente	470		
Creditul și titlurile de credit. de Iuliu Popescu	205, 363		
Crucerii de aramă retragerea lor din circulațiune	195		
Cursul titlurilor de credit, de I. Popescu	404		

III. Contabilitate.

	Pag.		Pag.
Conturi curente, de I. Vătășan	292	Indicele deponenților, de C. Popp	444
Deposite spre fructificare, de C. Popp 113, 260		Interese, calcularea lor	51
Deposite vinculat, de Dominic Rațiu	13	„ „ „ „ la escompt	324
Efecte, documente ref. la negocierea lor	511	Libele de depozite, de C. Popp	162
Încheierea anuală a conturilor, de I. Vătășan	503	Un capitol din contabilitatea dublă 281, 352	

IV. Băncile noastre.

	Pag.		Pag.
„Albina“, alegerea secretarului	29	„Economia“, încheierea cont. pro 1898	132
„ „ încheierea conturilor pro 1898	128	„Economul“, „ „ „ „ „	132
„ „ a XXVI adunare generală	179	„ „ convoacă adunarea gen.	276
„ „ bilanțul sem. I. pro 1899	389	„Fagetana“, încheierea cont. pro 1898	185
„Ardeleana“, încheierea cont. pro 1898	180	„Furnica“, „ „ „ „ „	233
„Arieșana“, încheierea cont. pro 1898	128	„Furtuna“, „ „ „ „ „	185
„Auraria“, încheierea contur. pro 1898	229	„Giroc, Asoc. de economii și ajutor“, încheierea cont. pro 1898	75
„Aurora“, încheierea conturilor pro 1898	230	„Giroc“, Asoc. de economii și ajutor“, încheierea cont. pro 1898	133
Băncile române din Ungaria, bilanț general pro 1898	239	„Grănițerul“, bancă nouă	192
„Berzoviana“, încheierea cont. pro 1898	129	„Hațegana“, încheierea cont. pro 1898	233
„Berzovia“, încheierea cont. pro 1898	75	„Hondoleana“, „ „ „ „ „	186
„ „ liquidează, transformându-se în societate pe acții	129	„Hunedoara“, „ „ „ „ „	133
„Berzovia“, înregistrată	309	Ilva-mare „Reuniune de împrumut și păstrare“, încheierea cont. pro 1898	188
Bilanțul băncilor noastre pro 1898	249	Institutede noastre financiare, de Ars. Vlaicu	5
„Bistrițana“, încheierea cont. pro 1898	129	„Iulia“, încheierea conturilor pro 1898	134
„Bocșana“, „ „ „ „ „	130	„Ligediana“, „ „ „ „ „	134
„Brădetul“, „ „ „ „ „	181	„Lipovana“, „ „ „ „ „	134
„Buna“, „ „ „ „ „	276	„ „ adunarea generală	234
„Chișodana“, „ „ „ „ „	131	„Luceafărul“, încheierea cont. pro 1898	135
„Chiseteiana“, „ „ „ „ „	182	„Lugojana“, „ „ „ „ „	186
„Concordia“, „ „ „ „ „	183	„Mercurea“, cassă de păstrare, încheierea conturilor pro 1898	77
„Comoara“, „ „ „ „ „	182	„Melul“, încheierea cont. pro 1898	135
„Cordiana“, „ „ „ „ „	76	„ „ adunarea gen.	235
„ „ emisiune nouă	191	„Monoreana“, încheierea cont. pro 1898	136
„ „ caută contabil	195	„Munteana“, „ „ „ „ „	136
„Corvineana“, încheierea cont. pro 1898	131	„Murășana“, „ „ „ „ „	137
„ „ „ „ „	183	„Mureșanul“, „ „ „ „ „	187
„Crișana“, „ „ „ „ „	183	„Nădlăcana“, „ „ „ „ „	187
Delegațiunea băncilor	278	„Nera“, „ „ „ „ „	236
De încheiere asupra băncilor române	237	„Olteana“, „ „ „ „ „	276
„Detunata“, încheierea cont. pro 1898	131	„Oraviciana“, „ „ „ „ „	188
„ „ „ „ „	184	„Patria“, „ „ „ „ „	137
„ „ concurs pentru contabil II	309	„Parsimonia“, „ „ „ „ „	137
Dividenda după acțiunile băncilor rom. din Ungaria pro 1898	192	„Plugarul“, „ „ „ „ „	188
Dividendele băncilor rom. din Ungaria pro 1898	238	„Racoșana“, încheierea cont. pro 1898	76
„Doina“, încheierea conturilor pro 1898	132	„ „ emisiune nouă	191
„Doina“, adunarea generală	233	„ „ prelungescă termenul pentru em. III	471
„Dunăreana“, bancă nouă	192		
„ „ „ „ românească	471		

	Pag.		Pag.
„Riureana“, încheierea conturilor pro 1898	138	„Somesana“, încheierea cont. pro 1898	140
Sasca montană, cassă de păstrare	76	„Speranța“, „ „ „ „	277
„Sătmăreana“, încheierea contur. pro 1898	189	„Steaua“, „ „ „ „	77
„Schintea“, încheierea cont. pro 1898	189	„Timișana“, „ „ „ „	141
„Sebeșana“, „ „ „ „	139	„Ulpiana“, „ „ „ „	190
„Selegiana“, „ „ „ „	139	„Unirea“, „ „ „ „	190
Săliște, cassă de păstrare „ „ „	182	„Verendiciana“, nouă societate comercială	309
„ „ „ adunarea gen.	231	„Victoria“, încheierea cont. pro 1898	142
„ „ „ contabil	471	„ „ adunarea generală	236
„Sentinela“, încheierea cont pro 1898	75	„Vlădeasa“, încheierea cont. pro 1898	143
„Silvania“, „ „ „ „	139	„ „ adunarea generală	237
„ „ „ „ „	190	„Zarandeană“, încheierea conturilor pro 1898	143
„Șoimușana“, „ „ „ „	141	„Zlăgneana“. încheierea cont. pro 1898	143

V. Agricultură.

	Pag.		Pag.
Altoi gratuitți	515	„Reuniunea română de agricultură din cottul Sibiiu“, adunarea generală	65
Animalele de prăsilă	175	„Reuniunea română de agricultură din cottul Sibiiu“, arangiază expoziție	386
Arborei gratuitți pentru proprietari de păduri	434	„Reuniunea română de agricultură din cottul Sibiiu“, expozițiunea	428
Bucate, producțiunea în lume în 1899	380	Reuniunea economică din Orăștie	466
Cereale, producțiunea și exportul lor în România	174	Reuniuni agricole	361
Ciuma porcilor, vaccin pentru combaterea ei	176	România, exportul ei în Ungaria în 1898	65
Expoziția dela Seghedin	429	„ „ culturile și recoltele în comparațiune cu acelea din cei 5 ani din urmă	383
Expozițiunile românesce din Sibiiu	465	România syndicatele agricole	57
Fânul, cumpărare de fân în Ardeal	344	Sămânță de vëndut și cumpărat	67
Frunzarele	384	Semănăturile în România în luna lui Novembre	67
Grâu, producțiunea lui în India	175	Semănăturile în Ungaria și România, starea lor	125, 174, 219, 269, 300, 340
„ „ „ în România	383	Stupăritul în Ungaria și România	26
Lână, institut de stat pentru clasificarea ei	68	Tocmelile agricole din Ungaria (art. de lege II. 1898)	263
Lapte, export din Transilvania la Constantinopole	175	Turcia, situațiunea agricolă	175
Mașini agricole, expoziția din 20—29 Maiu în Viena	223	Ungaria, Situația agricolă	64 427 464 515
Muncitorii agricoli, angajarea și mijlocirea	420	Viile, replantarea lor	392
Nutrețul, lipsa lui în România	342	„ „ împrumuturi pentru replantarea lor	67
Oi, exportul nostru în 1898	176	Viță americană, pepinieră de	176
Prelegeri populare	431	Viță de vie, provisiuni	516
Reforme agricole, programul ministrului ung. de agricultură	272	Vin, producțiunea lui în 1898	176
„Reuniunea română de agricultură din cottul Sibiiu“, raportul gen. pro 1897	25	Zootehnică, comisiune, în România	223

VI. Comerțiu.

	Pag.		Pag.
Austro-Ung., comerțiu extern în 1898	124	Brânzeturi, comerțiu cu ele în Turcia	393
Beuturi spirituoase, vinderea lor	434	Brașov, raportul camerei de comerțiu și industrie din	302
Bilanțul comerțiuului, de V. C. Osvalda	416	Cartel	62
Blașiu, Asociațiunea de consum din	23		

VI

	Pag.		Pag.
Cereale, comerț în — de P. Stoica	376	Mărfuri, calcularea cantității . . .	171
Comercial, codul — al Germaniei . .	31	Mureș-Oșorheiu, raportul camerei de	
„Concordia“, societate comercială în		comerț din — pro 1898 . . .	420
Sibiiu, adunarea generală	23	Prune și magiun (lictar), negoțul cu —	
Cotărirea vaselor folosite în ospătării		în 1898	172
ordin. minist.	63	Roentgen, invențiunea lui și comerțul	125
Exportul ungar în România	218	Român, reputațiunea comerțului . .	466

VII. Comunicațiune.

	Pag.		Pag.
Căile ferate din Bosnia și Herțegovina,		Comanesci-Palanca (România), noua	
contragerea unui împrumut	64	linie ferată	198
Căile ferate ungare de stat	218	Comunicațiuni limitrofe	274
„ „ „ „ „ circulațiunea		Poarta de fier, taxele de comunicațiune	218
persoanelor	275	Portul postal în valuta de coroane . .	467
Căile ferate ungare de stat, venitele		Posta, telegraful și telefonul în Româ-	
pe 1898	63	nia 1897-1898	174
Cărți postale limitrofe	24	Posta, telegraful în Ungaria în a. 1898	468
„ „ dispozițiua postelor rom.	125	Ramburs postal	63
		România, canal navigabil	23

VIII. Industrie.

	Pag.		Pag.
Asociațiuni industriale în Ungaria . .	469	Spirit solid	70
Consiliu industrial	69	Țesătorie, fabrica de — în România .	149
Fier brut, producțiunea lui	126	Ungaria, dezvoltarea industriei în —	
Industria noastră de casă	289	1898	223
Socialiști despre legea industrială . .	468		

IX. Afaceri de asigurare.

	Pag.		Pag.
Asigurări contra focului, timpul de pre-		Prescripțiunea la asigurări	268
scripțiune	268	Răscumpărarea de polițe de asig. asupra	
Contractul de asigurare, întrarea lui în		vieții (Lămuriri și îndigități practice)	
vigoare	59	de E. Borcia	177
Contractul, înnoirea contractului . .	21	Tablele de mortalitate, de M. Navrea	409, 446
Grindină, asigurare în contra ei . . .	228	„The Mutual“, institut de asigurare . .	72
Historia originii asigurărilor	70	Viața, asigurări asupra ei de E. Borcia	72, 345
Ofertul de asigurare	59		

X. Afaceri de dare.

	Pag.		Pag.
Agiu pentru plăți de vamă	196, 310	Firme, schimbare	21
Bursa, darea de	216, 463	Lucrători, contribuțiune	26
Cambii, blanchete noue	195, 433, 514	Reducerea timbrului de inserate . . .	464
Cambiile din streinătate, timbrare . .	21	Reforma dărilor	462
Competițe urcate, stergerea	461	Remunerațiuni date de soc. anonime .	21
Darea de drum a institutelor de bani	386	Salarii anticipate	21
Darea de pământ în Ungaria	309	Socități pe acțiuni	60
misiuni noue de acțiuni	21	Trimbru în Anglia, nouă lege	388

XI. Jurisdicțiune.

	Pag.		Pag.
Acțiuni, subscrierea lor	268	Cambia, protestul cambial în cas de faliment	217
Acțiuni nominative, transcrierea de	514	Cambia în procedura civilă	58
Adunarea generală, numirea acționarilor în procesul verbal dresat	20	Capitalul social, urcarea lui	459
Adunarea gen., anularea concluzelor ei	123	Casa de păstrare postală „Cheque-Conto“	20
Asigurare, înoirea contractului	21	Chezaș — răspunderea	59
Asigurare, intrarea în vigoare a contractului	59	Deposite denunțate dar neridicate	59
Asociațiuni, cine poate fi membru	20	Desdaunarea beneficiului detras	460
„ afaceri valide cu ele	268	Direcțiunea, responsabilitatea ei	459
Bon-ul nu se poate dificulta	514	Garant, obligațiunea gar. solidar.	460
Cambia, domiciliarea ei	19, 124	Interese de întârziere	171
„ datarea ulterioară	58	Intimațiuni (inmanuări), probarea lor	460
„ condițiuni neesențiale nu se pot introduce	514	Ofertul de asigurare, puterea lui de dovadă	59
„ subscrierea emitentului	18	Prescripțiunea la asigurări	268
„ indosarea	268	Prescripțiunea în cauze cambiale	514
„ plata făcută prin ea	58	Provisiunea, nu se aduce pe baza imorală	514
„ pretensiuni basate pe schimb	460	Responsabilitatea societății în înființare	123
„ schimbarea cuprinsului	58	Statute, modificarea lor	124
		Stefan, Sft., ziua lui ca și de plată	217

XII. Învățământ.

	Pag.		Pag.
Agricole, școale de repetițiune	199	Gornici (pădurari), școale speciale de —	311
Agricole școale, înscrierea	434	„ examenele de —	394
Agricultură, lipsa unei școale de — (art. prim)	321	Învătători, cursuri economice pentru —	311
Brașov, examenele de maturitate la școala comercială	311	Lugoș, curs de vară pentru preoți și învățători la școala de agricultură	473
Brașov, școala comercială superioară română din	350	Silvic, examen — de stat	394
Cluj-Mănăstur, primirea elevilor la școala agronomică	311	Sibiu, examenele dela școala agronomică de model a cottoiului —	473
Comercial, reorganizarea învățământului — în România	84	Stipendii pentru fitorii învățători ai școalelor economice de repetițiune	473
Contabilitate, curs de —	199	Vieri, cursul de — din Ménes, primirea	393
		„ „ „ „ „ stipendii	433
		Veterinară, academia	241

XIII. Literatura economică.

	Pag.		Pag.
Anuarul financiar	32, 85, 521	rectiune, de Alfred Kormos, traducere de C. Popp	312, 375
Bibliografie 33, 86, 200, 242, 355, 435, 475, 522		„Economia Națională“, sumar	314
Contabilitatea dublă de prof. I. C. Panțu, recens. de I. Vătășan	281, 352	„Enciclopedia Română“	86
Direcțiune, drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor din di-		„Nouele base ale politiceii maghiare“ de Beksics Gusztáv	474

XIV. Cronică.

	Pag.		Pag.
Anglo-Roumanian Bank	31	Biró Vasilie, necrolog	350
Banca de scont din București	31	Bologa Valeriu „	278
Bancnote false	30	Bursa de mărfuri și efecte din Bpesta, adunarea gen. estraordinară	31
Bani periculoși	148	Casele de economii din România	391
Barițiu Ieronim, necrolog	195		

VIII

	Pag.		Pag.
„Cassa de păstrare galițiană“, crisa ei	81	Neoplanta, cassa de păstrare, defraudare și crisă	149
„ „ poporală din Arad		Oana Ioan, necrolog	30
restitue 5 ⁰ / ₁₀ dep.	241	Pământ și națiune	520
Comună colectivistă în Anglia	198	„Pesti Napló“ despre băncile românesci	279
Codul civil ungar, proiectul	57	Producțiunea petrolului	391
Credit eftin	196	Reclamă negustorească	241
Deposite de stat la bănci	520	Ridicarea procentului pentru deposit în Viena	520
Dividende neridicate	147	Rusia, bilete noue de bancă	84
Filip Alexandru de Chilia, necrolog	240	„ „ sistemul metric în R.	198
Invențiune nouă românească	391	Stanciu Basiliu, necrolog	470
Kabdebo, falimentul	280	Schultze Delitzsch, statua lui	434
Kis-Czell, cassa de păstrare, malversațiuni	148	Stroescu, în amintirea lui	520
„Nationalbank“ noua bancă în Brașov	82, 196	Valută nouă	520
„Nemzeti Szemle“ despre băncile românesci	29		

XV. Trageri la sorți și amortisări.

	Pag.		Pag.
Amortisări: 84, 90, 151, 200, 244, 317, 357, 397, 437, 477.		Rambursarea de cupoane	151
Efecte în apropiată stingere	151	Trageri la sorți 39, 87, 149, 200, 243, 314, 355, 395, 435, 476, 522.	
Losuri cari ies din circulațiune	197		

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

34—35, 91—92, 152—153, 202—203, 245—246, 286—287, 318—319, 358—359, 398—399, 438—439, 478—479, 526—527.

Bursa de efecte din Bucuresci.

39, 93, 154, 204, 247, 288, 320, 360, 400, 440, 480, 528.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

38, 93, 154, 204, 248, 288, 320, 360, 400, 440, 480, 528.

